

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Égész évre 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
két-szer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

Ferencz-körút 16.

PORZSOLT KÁLMÁN.

József-körút 5.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal

Budapest, József-körút
5. szám.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Első Magyar Vivó-Egylet,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Főv. Vivó-Club,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club.

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Korcs.-Egyl.
Lévai Torna- és Vivó-Egylet
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Magyar Uszók-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egyl.
Sátorlajuhelyi Korcs.-Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egyl.,
Székesfehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli korcs.- és hajós-Egylet,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zsombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KOZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézeteinek.

Turistaság a középiskolákban

Gyakori a panasz, hogy a középiskolákban túlerőtelik tanulással az ifjúságot testi fejlődésének megmérhetetlen hátrányára: a fiatal nemzedék napról-napra csenevészebbé válik, nagy része görbe hátgerinczczel, beesett mellel, rossz szemekkel, sápadt arczczal, gyöngye idegzettel kerül ki a tanuló termekből. Hogy ez így van, azt senki nem is tagadja és hogy ennek az iskola az okozója, sajnos bizonyítják az időnkint tartatni szokott orvosi vizsgálatok statisztikai adatai, melyek megdöbbentően mutatják, miként nő osztályról-osztályra a szűk mellűek, a rövidlátók stb. százaléka. Ernyedt izmokkal, beteg idegekkel vajmi nehéz végig küzdeni az életnek sokszor erős szervezetet is megpróbáló küzdelmeit. Nem egynek férfikora teljében megszegi életterejét a meg nem edzett, gyenge test, az élet izgalmainak ellentállani nem tudó beteg idegrendszer. Pedig a mi csapás az egyesekre, csapás az államra nézve is, melynek ereje az egyesek erejének összességéből áll. Tehát nemcsak az egyéni de a magasabb állami és társadalmi érdek is sürgősen követeli, hogy gátat vessünk a rohamosan terjedő bajnak, hogy megakadályozzuk, míg nem késő, a nemzet tagjainak testi elsatnyulását.

Sokan gyógyító szerül a tanulás anyagának kibebítését óhajtják, — igénytelen nézetünk szerint — nem helyesen. Az egyik bajon, a test baján, tán némiképp, mert hiszen a tanítás anyagának nagyobb leszállítására gondolni sem lehet, segítve volna; de keletkeznék más más baj helyébe: az iskolai oktatás nem tarthatna lépést a tudományok rohamos fejlődésével.

Általánosabb az a vélemény, hogy a módszer-javítással kell az iskolázás terhén könnyíteni; helyes, de a bajt ez legfőljebb csökkentené, teljesen meg nem szüntethetné.

A baj sikeres orvoslásának egyedüli módja: a testnek a szellemmel való összhangzatos fejlesztése. És — fájdalom — éppen ebben az irányban történik napjainkban a legkevesebb. Szinte hitetlen, hogy míg a szellem képzésére a középiskolánkban heti 24—26 általánosan kötelező árat fordítanak, a test fejlesztésére, jöllehet test nélkül a lélek — legalább e földi életben — nem létez-

hezik, 2 óra tornázást rendel a törvény; és bár legalább ezt a két órát jól felhasználnák arra, hogy kipihenje magát a sok tanulásban kimerült lélek, szabadon mozogjon a folytonos és gyakran rossz padokban való üléstől elbágyadt test, tiszta friss levegőt kapjon a tüdő mely a tanuló-termek porral telített levegőjében a görbe testtartástól összeszorult bordák között alig fejlődhetik. Ám e helyett legtöbbször poros, néha nem is eléggé tágas teremben sok helyen nyakatekert czirkuszi produkciókkal kinozzák a tanulót.

Kétségtelen, hogy az u. n. szertornázást egészségi szempontból magasan fölülmulják a különböző szabadban üzőtt sportok, pl. lovaglás korcsolyázás, uszás, evezés az újabb keletű kerékpározás, bár ez utóbbinak hatása az egészségügyre még kétféle kipuhatolva nincs, és a turistaság. Szándékosan emeltünk ki ezt mely — nézetünk szerint — a legjelentősebb; nemcsak azért, mert míg a többi sport többékevésbé egyoldalulag fejleszti a testet, turistaságban valamennyinek előnye összpontosulnak, de különösen, mert az iskolákban való minél tágabb elterjedése gyakorlatilag legkönnyebben érhető el.

Az Erdélyi Kárpát Egylet egyetemi osztálya egyik választmányi ülésében elhatározta, hogy fel fogja hívni az erdélyrészi összes közép- és szakiskolák igazgatóságait Erdélyrészi Kárpát-Egyesületi ifjusági alosztályok alakítására. A megállapított terv szerint ezen alosztályok minden iskola kebelében teljesen önállóan, de ezért szervi kapcsolatban az E. K. E. egyetemi osztályával s ennek közvetítésével a központi vezetéssel lennének alakítandók. Az ekként létesült alosztályok aztán valamely tanár vezetése mellett, kinek persze meleg szeretettel odaadó buzgalommal kellene az ügyet az ifju nemzedék testi fejlődése érdekében felkarolnia, évenként minél több kisebb és nagyobb kirándulásokat tennének, melyekben természetesen az alosztály tagjain kívül mint vendégek azok is részt vehetnének, kik szűk anyagi viszonyaink miatt a 2 frt tagsági díj befizetésére nem képesek. Szabad délutánokon nagyobb sétákat, vasárnap vagy más szünnapokon a vidék egyik-másik közelfekvő szebb pontjához kirándulásokat rendezhetnének. Évenként 2—3-szor pl. a husvét, pünkösdi, szüreti vakációkon több

napra terjedő kirándulásokra, az utat részben gyalog, részben tengelyen téve meg, lehetne menni. Ha jól tudjuk több erdélyrészi középiskolában szokásban vannak ily iskolai kirándulások.

Mig „Helvéczia hótakart tetőit“ s a „Provence daltelt mezőit“ megnézni mindenki siet, hazánkat s annak szépségeiben oly gazdag erdélyi részeit aránylag még mindig olyan kevesen ismerik, pedig sajátságos viszonyaink ép itt, a Királyhágón tuli részekben, napjainkban fokozott hazaszeretetre, ha ugyan a hazaszeretetenek különböző fokairól szabadna szólnunk, utálnak. És hogyan szerethetnők igazán, önzetlenül, forró ragaszkodással a hazát, melynek földjét nem láttunk s fiait testvéreinket nem ismerjük; mert hiszen — szépen írja Orbán Balázs — öntudatos forró ragaszkodás, ismeretségnél lehet eredménye; e szerint minél közelebb jutunk hazánk ismeréséhez, annál forróbbá válik szeretetünk iránta.

Herepei Iván.

Keresztessy József

1819—1895.

A magyar rendszeres vivás megteremtője, a legjelesebb vivó és mester nincs többé! A veszteség, mely Keresztessy halálával a magyar sportot érte csak úgy fogható fel, ha tudjuk azt a munkát, melyet a vivás, a magyar vivás érdekében kifejtett. E munkának értéke nem az volt, melyet a jeles mester tanítványaitól munkája fejében felvett, hanem az, melyet ő adott tanítványainak és velők a magyar vivásporjának. Minő volt a vivás Keresztessy előtt és minő most! A mindig tüzzel verekedő magyar rendszertelen vagdalodzásába ő hozott rendszert, még pedig hála Keresztessy igaz magyarságnak, a magyar természetnek megfelelő egyszerű, minden fontoskodó eselvágásoktól, ugrálásoktól ment, büszke magas állású rendszert. Az előtte és mellette tanító francia, német, olaaz vivómestereknek különböző rendszerei rég letűntek, míg az ő reneszere ma általában elfogadott. Az ország jelenlegi jelesebb vivómesterei mind az ő rendszerében tanítanak. És a fájdalmas halálesetben, ha van ránk és a családtagokra vigasztaló, csak az lehet, hogy a mit ő teremtett a magyarvivás igazi magyarrendszere élni fog örökké és vele az ő neve is.

A jeles mester szerénysége elhárított magától mindent, mi a nyilvános dicsőségre, híresztelésre adott volna alkalmat, pedig oly sok szép tett oly sok dicsérő vonás volt életében, hogy most alig tudunk térszűke miatt választani, hogy melyiket említsük fel. Azonban bizton reméljük, hogy sok jeles tanítványa közt akadnak hivatottak, kik a nagy mesternek élettrajzát és vivási rendszerét megfogják írni. Ez nemcsak szép és hálás volna, hanem erkölcsileg és anyagiilag is jutalmazó.

Az alábbiakban röviden ismerjük a „Hazánk“ ki-merítő cikkei után az elhunyt mester életét:

Bánfalvai és Homokszentiványi Keresztessy József született 1891 augusztus 7-én Budapesten. Szülei korán elhalálozván, mint 13 éves gyermek került Friedrichhez, a híres vivómesterhez, a kinél csakhamar bámulatos ügyességgel sajátította el a vivást, úgy hogy pár év múlva már Friedrichnek első segédje lett.

Keresztessy József kortársa volt a század legkitűnőbb vivómestereinek. Vele együtt szerepeltek Magyarországon: Friedrich Ignác, Chapon Lajos, Martinengo Nándor és Clair Ignác, mindannyian elismerl tekintélyei a kard- és

vitörvivásnak. Clair Ignácztól tanulta a kardvivást, Chapontól pedig a vitör kezelését. 1840-ben már, mint a nevezett mesterek segédje szerepel a vivó-intézet évkönyvében. Alig huszonhárom éves ifju volt, mikor 1842. február 4-én, egy ünnepies nyilvános vizsgálat után, hat vivómester, nevezetesen: Friedrich Ignác, Biasini Kajetán, Chapon Lajos, Clair Ignác, Fosse Miklós és Bertolini Bartolomeo kiállította neki a mesteri oklevelet. 1845-ben Bécsben is szerzett oklevelet.

A szabadságharcz kitörésekor természetesen ő is fölajánlotta kardját a hazának s mint a 60-ik honvédszázalój hadnagya vitézül küzdött Aulich hadtestében és később mint Klapka komáromi őrségének harczosa, egyike volt azoknak, a kik legkésőbbben tették le a fegyvert. A szabadságharcz leveretése után várfogságba került Komáromba s onnan csak 1850-ben kegyelem útján szabadulhatott.

Fogságából való kiszabadulása után ismét vivótermet akart nyitni a fővárosban, de ebben Haynau tilalma sokáig gátolta, Végre nagy nehezen megkapta az engedélyt, s ezentul egyedül e foglalkozásának élt. Negyvennyolcz tanítvánnyal kezdte, mely szám azonban évről-évre fokozatosan növekedett. Iskolája művészeket nevelt, nem verekedőket. Vivótörme sok ideig a zsoldfa-utczai Mocsonyi-házban volt, a hol Keresztessy harminczhét évig tanította a fővárosi társadalom színe-javát. E vivótermét 1888. május 1-én hagyta el a mester, mikor a zsoldfa-utca 20. sz. alatti saját házába költözött.

Tizenhárom évvel ezelőtt 1882-ben ünnepelte meg vivómesteri működésének negyvenéves jubileumát, hálás tanítványaitól s az ország tiszteletétől környezve, csöndenzaj nélkül, a milyen egész élete volt. Ötveneves jubileumáról pedig csak éppen a családja tudott eleinte.

Keresztessy József már ekkor 73 esztendő volt. Magas kora dazára azonban még mindig azzala szívós kitartással, energiával és bravurral vivott, mint fiatal korában. Még a legutóbbi időkben is tanított s egész nap nem tette le a kardot. Másról omlik a veriték s frottirozni kell, ha egy-két órahosszat viv, ő naphosszat forgatta a kardot, a nélkül, hogy beleizzadt vagy belefáradt volna. Ha egy negyed órát pihenhetett, rendesen kedvencz csibukjára gyújtott s olyan rendesen lélekzett, mint más ember, ha alszik.

És a milyen szerény volt a jelleme, olyan szerény volt az alakja is. Alig volt magasabb öt lábnaál, de testben annál erősebb, izmosabb. Karja nem volt valami feltűnően vastag vagy kemény, de izmai annál aczélosabbak, edzettebbek. Nem volt olyan atléta, a ki az öreget ki tudta volna fárasztani vagy csak pihenésre is kényszeríteni. S ha bármily hosszú ideig vivott is egyhuzamban, az ő utolsó vágásai épp oly gyorsak, szabatosak és biztosak voltak, mint az első.

Huszonhat éves korában — mint egy izben ő maga elbeszélte — annyira aczélosak voltak a karizmai, hogy egyenesen kinyújtott jobb kezének kis ujjára egy ötvenfontos vaskörtét akasztott s ezzel a nagy súlylyal és egy darab faszénnel, mintha csak plajbász lett volna, kiírta nevét a falra.

Most a már áradhatatlan mester aczélizmai nyugalomnak, de szelleme; a jóságos, büszke és mégis szerény; az erős és mégis gyöngéd léleknek emléke közöttünk marad. Gazdag hagyatéka pedig már ma is a nemzet közkincese.

Weiner Mátyás
Andrássy ut 3. sz.

Divatáruháram különlegessége valamennyi
SPORTDIVATCIKK legutóbbi UJDONSÁGAI.

A szombathelyi tornaegylet disztornája.

A szombathelyi torna-egylet m. hó 21-én d. u. 3 órakor tartotta meg a tornacsarnokban ez évi disztornaszatát, melyről „Vasvármegye“ következőképen ír:

Jóval a kitűzött idő előtt nagyszámu diszes és előkelő közönség töltötte meg a földszinti nézőtér és emeleti karzatot s élvezettel szemlélte a mindkét nembeli serdülő ifjuság izgatottságát, mely a bekövetkezendő verseny esélyeinek szemmel látható izgalmainak hatása alatt állott.

Különösen kellemes benyomást keltett a polgári leányiskola IV-ik osztályának 32 növendékén az idei izléses, tetszetős dress, mely kivétel nélkül kék pöttyös fehér karton ruhából állott, fennálló kék nyakkal s ugyanoly színű övvel, mely hosszú és széles kék szalagokban végződött. Érdekes volt nézni őket, mint kavarogtak kipirult arczczal remény és félelem között s feszült várakozásuk már-már a tetőpontra hágott, midőn az egyik társuk soká várattott magára, mert félő volt, hogy fő örömük a fűzér táncz, nem lesz produkálható. Végre megérkezett a csupa elragadó ceur-dame-okból álló kártya-tűzhat harminczkettedike is s általános örömjongással fogadatott.

Azonnal kezdetét vette a leánynövendékek fűzérfelvonulása s ezzel kapcsolatosan bemuttták a szebbnél-szebb figurákban gazdagon váltakozó fűzért, mely némileg hasonlít az ujabban divatosná vált Sir-Roger tánczhoz, csak hogy ennél sokkal komplikáltabb és sokkalta változóbb s ezért az exakt kivitelű fűzér általános tetszésben részesült. Ezután kevés szabadgyakorlat előadása következett s végül a körhita. A leánynövendékek mutatóvanyai különösen pontos, ütemszerű kivitel és utánozhatlan eleganciával párosult sikkes mozdulatok által tűntek ki, a mi a néző közönség részéről jól megérdemelt, hangos elismerésben részesült.

A műsor 2-ik pontját képező kath. főgymnasium IV-ik osztályának tanulói által nagy ügyességgel és szabályosan előadott mutatóvanyai a fűzérfelvonulásban, komplikált figurákban bővelkedő rend- és szabadgyakorlatokban, ügyes mászásban és bakugrásban s végül mulattató játékokban. Sűrű taps jutalmazta a növendékeknek szép előmenetelt tanusító törekvéseit.

A főgymnasium 16 tanulóinak ezután következett előadása, mint utolsó pontja a műsornak. gyakran bámulatra ragadta az elismerő nézőközönséget. Az egyforma, csinos dressben s buzogányokkal felfegyverkezve megjelent tornászokat már belépéskor zajos helyesléssel fogadták, a mire fárasztóan nehéz, de annál szabályosabban kivitt buzogány gyakorlataikkal, nemkülönben a pompás gula figurákkal, rendkívül ügyes rohamugrásaikkal és a legváltozatosb mutatóvanyokkal a nyujtón, derekasan ki is érdemelték.

Szóval a megjelent nézőknek alkalmuk volt egy valóságos disztornaszat élvezetében gyönyörködni, a mennyiben az egyformán diszére és dicséretére vált ugy a növendékeknek, mint Divald József urnak, a derék tornatanárnak, kit az előadás végeztével a dicsérettel elhalmozott növendékek, a szeretett tanár buzgó fáradozásainak némi jutalmazásául, vállalkra felkaptak és ujjongva körülhordoztak a teremben.

Előadás után táncz következett, mely késő estig tartott.

A Hunnia magyar bicycle club országuti versenye.

1895. évi május hó 26 án (vasárnap) Tétény és Duna-Pentele közti uton.

I. Verseny. Táv: 100 km. Pálya a Tétény után lévő 16.300 métert jelző kötől a 66.300 métert jelző köig és vissza. Tét: 6 korona. Elsőnek, ha a távot 4 óra alatt teszi meg, nagy arany érem, különben kis arany érem, másodiknak nagy ezüst érem, harmadiknak kis ezüst érem:

II. Verseny. Táv: 50 km. Pálya a 16.300 métert jelző kötől a 41.300 métert jelző köig és vissza. Tét: 4 korona. Elsőnek, ha a távot a versenynapon fennálló recordon belül teszi meg, kis arany érem, különben nagy ezüst érem, másodiknak nagy ezüst illetve kis ezüst érem, harmadiknak kis ezüst érem.

III. Verseny. Oly kerékpárosok számára, a kik a nevezési zárnapi országuti versenyben még első díjat nem nyertek. Táv: 30 km. Pálya a 16.300 métert jelző kötől a 31.300 métert jelző köig és vissza. Táv: 3 korona. Elsőnek nagy ezüst érem, másodiknak kis ezüst érem, harmadiknak bronzérem.

Nevezési zárnapi 1895. évi május hó 22-én (szerdán) este 8 órakor.

Nevezések a clubhelyiségbe ajánlottan a „nevezés“ szó feltüntetésével küldendők.

A nevezésnek tartalmaznia kell:

1. A versenyző vezeték és keresztnévét,
2. korát, polgári állását, lakását,
3. melyik sportegyletnek tagja,
4. melyik versenyre nevez,
5. a tétet,
6. az illető egylet hivatalos láttamozását.

Nevezéseket a versenybizottság minden indokolás nélkül visszautasíthat.

Tét nélküli nevezések figyelembe nem vétetnek.

A versenyeken részt vehet bármely magyarországi sportegylet oly amateur-gentilemen tagja, kinék lakhelye állandóan Magyarországon van.

Versenyezni csakis sportszerű öltönyben szabad.

Azon versenyző, ki az indulás előtt 10 percczel az induló pontnál meg nem jelenik, versenyre nem bocsájtatik. Versenyezni bármilyen egy üléses géppel lehet.

Az indulás az I. versenyen d. u. 2 órakor, a II. verseny d. u. 3 órakor, a III. versenyen d. u. 3 óra 15 perczkor történik.

A második díj csak az esetben adatik ki, ha legalább három — a harmadik díj — ha legalább öt verzenyző indult.

A verseny időjárásra való tekintet nélkül megtartatik.

A versenyzők részére frissítőkről gondoskodva lesz.

A verseny után este 8 órakor társas vacsora és a díjak kiosztása a Mattoni-féle Sösfürdőben.

Budapest, 1895. április hó 15-én.

A versenybizottság nevében:

Dr. Hudomel József

elnök.

Jelfy Gyula

titkár.

Farkas Lajos

egyl. főkapitány.

X. Klósz György fényképészeti műintézet Budapest V. Kossuth Lajos-téza 18 sz. I. emeleten Telefon állomás Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar-, mű-, és tárgyokról sat. Photolitographia, ezinkographia, fénynyomat, autographia, fénymasolat.

Márkus József

alpolgármester, a „Budapesti Polgári Lövészegylet“ főlovászmestere.

Nálunk a sportegyletek vezetőit kétszeres elismerés illeti; először a munkáért mit az egyletért végeznek, másodsor azért a bátorságért, melylyel szembeszállnak azon különös magyar elfogult nézettel, hogy a sport csak mulatság és az egyletek vezetése nem komoly munkás emberhez méltó, az csak uri passzió. A gyár-igazgatás, bankvezetés már egészen más, ott minden ülés után kijár az embernek a maga 10—20 frtja. De ki fog komoly (!) ember létére a mindig pártoskodó egyleti gyűléseken ingyen órákat át ülni és versenyszabályokat szerkeszteni, kicsinyes egyleti ügyekkel foglalkozni. Ez csak olyan embernek való, mondják, kinek egyéb dolga nincs és van elég pénze, hogy az egyleti versenyekre díjakat tűzön ki!

Mindig a legnagyobb örömmel tölt el bennünket az olyan hír, mely egy komoly, munkás és nem gazdag embernek sportegyleti megválasztásáról szól, mert egyrészt az egyleteknek józan felfogásáról, másrészt a választottnak önzetlen áldozatkészségéről tanuskodik.

Márkus József ölvészmesterré való megválasztása ez okokon kívül még azért is örvendetes jelenség, mert példa arra is, hogy a községek vezetőinek ilyen állás nem derogál. Ha az ország szegény, anyagi gondokkal küzdő egyletei az egyes hatóságok vezető egyéniségeit nyernék meg pártfogóikul, mennyit nyerne vele a sport és általa a nemzet is. — Az igaz, hogy e munka csak becsülésben, az ifjuság szeretetében leli jutalmát, de im ez is elég, hogy egy a munkával úgy is túlonult elhalmozott embert megnyerjen a szép ügynek.

Hogy Márkus József a sok terhes munkával járó állást nemcsak diszszel, hanem lelkes munkássággal tölti be, azt, ki nevét hallotta emliteni, úgy is tudja, mi csak azt említjük fel, hogy a sport terén nem kezdő ember, mert egyike legerősebb, hatalmasabb erejű férfiainknak, szép egyenes járással, hatalmas vállakkal, domboru mellet. — A tornában, vívásban egyidőben leggyakorlottabb erők közé tartozott. A fővárosnál a testi nevelés és sportra vonatkozó dolgok előnyös elintézésében Márkusra biztosan számíthatunk. A főlovászmesternek sikeres munkával telt életét rövid kivonatban a „B. P. Löv. egylet Értesítője“ nyomán az alábbiakban közöljük.

Márkus Szombathelyen, Vas megyében született 1852. aug. 16-án; mint egyszerű, derék iparos szülők gyermeke. Atyja József anyja,

Horváth Anna, nővére volt jeles igazságügyminiszterünknek, Horváth Boldizsárnak. A Márkus-gyermekek úgy látszik örökölték mindkét szülő jó tulajdonságait. Atyjoktól az igénytelen egyszerűséget, munkakedvet és szorgalmat, anyai örökségük pedig a kiváló és már korán feltűnő szép lelki tehetségek valának.

A végzet azonban megirigyelte a szülők boldogságát és korán kezdé letarolni az oly szép fejlődésnek indult Márkusok családfáját. Egyik fivére, a nagy tehetségű Márkus István, kiváló publicistánk és országgyűlési képviselő, akkor szállott sirba, mikor tehetségei már kezdték meghozni gyümölcseit; másik fivére, Miklós jeles költő volt, de szintén pályája elején hívta el a végzete, pedig mindketten erőteljes férfiak valának, s így annál fájóbb volt a veszteség úgy a családra, mint az irodalomra nézve.

Egy vigaszt adott azonban a sors a bánatos özvegy anyja szívének, azt, hogy többi gyermekeit nemcsak megtartotta, de szintén szépen fejlődni látta, s hogy ezeknek biztosabb és tartósabb egész-

séget adott. Közülük az egyik Emilia jeles színművésznőnk, és oszlopos tagja a Nemzeti Színháznak, egy másik József, a fővárosnak jelenleg II. alpolgármestere, harmadik, Imre, fővárosi tanácsjegyző.

Márkus József tanulmányait Szombathelyen kezdette és Pesten végezte, hol a piaristák gimnáziumába, s az egyetemre járt. Még joghallgató volt, mikor az igazságügyminiszteriumba díjnoknak nevezték ki, s itt hosszabb ideig dolgozott néhai Apáthy István egyetemi jogtanár oldalán, kit akkoriban az igazságügyminiszter a kereskedelmi-, csőd- és váltótörvény kodifikálásával bízott meg. Ugyanez időben, t. i. 1870—1875-ig állandó munkása volt a hírlapirodalomnak is, és pedig rendes munkatársa a Rákosi Jenő által szerkesztett, nagy hírnévnek örvendett Reformnak, későbbben pedig a Toldy István, majd az utolsó évben Márkus István által szerkesztett Nemzeti Hírlapnak, mely a magyar hírlapirodalom legjelesebb organumai közé tartozott. Ez utóbbi lapnál

MÁRKUS JÓZSEF.

ő volt a fővárosi ügyek rovatának vezetője, a mi összehozta őt a főváros több főtisztviselőjével, kiknek biztatására és támogatásával azután 1875. márczius 18-án mint gyakornok a főváros szolgálatába lépett.

És ezzel meg volt szabva Márkus pályájának iránya. Tehetségei szorgalma, buzgosága, gyors előmenetelt biztosítottak számára. Kezdetben a jogügyi osztályban működött, de már néhány hónap múlva és pedig 1875. novemberében Kamermayer Károly polgármester vette őt oldala mellé, beosztván őt az elnöki irodába.

Azon kiterjedt és fontos ügykörben, a mely itt reá várt, tág tere nyílt képességeinek és munkásságának érvényesítésére, és hogy feladatának miképen felelt meg, leginkább mutatja gyors előmenetele. Ugyanis már 1876. januárjában elnöki segéd, 1879. júniusában II. osztályú tanácsjegyző, 1885. májusában főjegyző, 1890. márcziusában tauacsnök, 1894. februárban pedig alpolgármesterré választották. A törvényhatóság közgyűlése örömmel vette tudomásul, midőn Kamer-

mayer yolgármester a választás eredményét kihirdette. Az eskütételre nemsokára megjelent Márkust szép beszéddel üdvözölte, melyben megemlékezett azon hosszú időről, melyet Márkus az ő oldala mellett töltött el a főváros szolgálatában.

Márkus egyike a főváros legbuzgóbb, legszorgalmasabb, legtevékenyebb tisztviselőinek. Nagy munkabírása, a dolgok mélyébe való behatás, gyors felfogás és ítélet őt kiválóan alkalmassá teszik nagy felelősséggel járó állásának betöltésére. A legfiatalabb polgármester saját példájával tanít mindenkit arra, miképen kell az elvált kötelezettséget teljesíteni.

Márkus érdemeit Ő Felsége is elismerte, midőn őt, az egyszerű tanácsjegyzőt, a közraktárak és elevátor építése körül kifejtett érdemeinek elismerésül 1884-ben a koronás arany érdemkeresztel tün-tette ki. Reméljük, hogy ez nem az utolsó kitüntetés, melyben részesült.

Az „Achilles Sport-Egylet“ versenyei.

(Palicson, május hó 5-én délután 3 órakor.)

A kerékpár-versenyei:

I. *Megnyitó verseny.* Táv 1 angol mértföld (5 kör). Nyitva minden magyarországi sport-egyesület amatőr-műkedvelő tagjai részére. Díjak: Elsőnek ezüst érem. Másodiknak bronz érem. Tét: 4 korona.

II. *Kezdők versenye.* Táv 1 angol mértföld (5 kör). Nyitva minden magyarországi sport-egylet azon műkedvelő tagjai részére, kik 1 éven belül gyakorolják a kerékpározást. Elsőnek ezüst, másodiknak bronz érem. Tét 4 korona.

III. *Tiszti verseny.* Táv 3 angol mértföld (15 kör). Nyitva a cs. és kir. közös hadsereg és a m. kir. honvédség tisztjei és önkéntesei részére.

IV. *Vendégek versenye.* Táv 3 angol mértföld (15 kör). Nyitva a szabadkaiak és a szegediek kivételével minden magyarországi sport-egyesület műkedvelő tagjai részére. Elsőnek: ezüst érem. Másodiknak: bronz érem. Tét 6 korona.

V. *Bajnoki kerékpár verseny.* Táv 10 angol mértföld (50 kör). Nyitva minden magyarországi sport-egyesület műkedvelő tagjai részére. Díjak: elsőnek ezüst érem s bajnok jelöltség és reá nézve az egyesület bajnoki szabályai kötelezők. A második ezüst érem nyer, — a harmadik bronz éremet. Tét 10 korona.

VI. *Fő verseny.* Táv 5 angol mértföld (25 kör). Nyitva minden magyarországi sport-egyesület műkedvelő tagjai részére. Elsőnek: ezüst érem. Másodiknak: bronz érem. Tét 6 korona.

VII. *Országos verseny.* Táv 5 angol mértföld (25 kör). Nyitva minden magyarországi sport-egyesület szakemberei*) (professionello) részére. Elsőnek: 40 korona és ezüst érem. Másodiknak: 20 korona és bronz érem. Tét 6 korona.

VIII. *Ifjusági kerékpár verseny.**) Táv 1 ang. mértföld (5 kör). Nyitva a magyarországi középiskolák tanuló ifjúsága részére. Elsőnek: ezüst érem. Másodiknak: bronz érem. Tét 4 korona.

IX. *Végző verseny.* Táv 2 angol mértföld (10 kör). Részt vehetnek mindazok, kivéve a VII-ik versenyben résztvevőket, kik az előző versenyekben díjat nem nyertek. Elsőnek: ezüst érem. Másodiknak: bronz érem. Nevezés a versenytitkárnál. Tét 2 korona.

Nevezési zárnapi: 1895. május 1-én déli 12 óra.

B) 1895. május hó 26-án tartandó versenyek.

1. X. *Megnyitó verseny.* (lásd az I. pontot.)

2. XI. *Ifjusági verseny.* Sikfutás 100 méter. Nyitva a Szabadka sz. kir. város községi főgymnasiumi tanulók részére. Elsőnek: ezüst érem. Másodiknak: bronz érem. Tét 2 korona.

3. XII. *Ifjak (Junior) versenye.* Sikfutás. Táv 200 m. Nyitva a szabadkai-, szegedi- és az Achilles sport egy-letek azon tagjai részére, kik még nyilvános viadalon futási versenyben díjat nem nyertek. — Elsőnek: ezüst érem. Másodiknak: bronz érem. Tét 6 korona. Zárt verseny.

4. XIII. *Kezdők kerékpár versenye.* (Lásd II. pontot.)

5. XIV. *Súlydobás távolba és magasba.* Súly 16 ang. font (7¼ klg.) Nyitva a magyarországi sport-egyletek műkedvelő tagjai részére. Elsőnek: ezüst érem. Másodiknak: bronz érem. Tét 6 korona.

6. XV. *Távfutás.* Távolság 2 angol mértföld (10 kör.) Nyitva a magyarországi sport-egyletek minden műkedvelő tagjai részére. Elsőnek: ezüst érem. Másodiknak: bronz érem. Tét 6 korona.

7. XVI. *Vendégek kerékpár versenye.* (Lásd IV. p.)

8. XVII. *Ifjusági verseny.* (Lásd a VIII. p.)

9. XVIII. *Országos verseny.* (Lásd a VII. p.)

10. XIX. *Főverseny.* (Lásd a VI. p.)

11. XX. *Végző verseny.* (Lásd a IX. p.)

Nevezési zárnapi: 1895. május 20. déli 12 óra.

Vermes Lajos.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által Budapesten, 1895. évi június hó 16-tól 22-ig Középiskolai tornatanítók számára rendezett

Iskolai játéktanfolyam

programmja.

Vasárnap, június 16-án este 7 órakor összejövetel az V. ker. állami főreáliskolában, a névsor fölolvása és a program kiosztása. Hétfő, 17-én délelőtt 8—9-ig Dr. Szigetvári Iván, főgymnasiumi tanár előadása: A játék feladata a nevelésben.

10—1-ig a játszótéren Dr. Ottó József, főreáliskolai tanár vezetése alatt a következő játékok begyakorlása:

a) Futójátékok: Kötelkedő, Medvefogó, Üsd a harmadikat, Menekülő.

b) Labdajátékok: Labdahajszoló, Frissítő, Rejtőróta, Hátvédő.

Kedd, június 18-án 8—9-ig Dr. Szigetvári Iván: A játékok ügye a különböző államokban.

10—1-ig a játszótéren Dr. Ottó József vezetése alatt a következő játékok:

a) Futójátékok: Kinai fal, Tolvajüző, Körfutó, Róka, roka gyere ki.

b) Labdajátékok: Kapós, Labdakergető, Várostromlás, Sín-térmetá.

Szerda, június 19-én 8—9-ig Dr. Szigetvári Iván: A játékok ügye a különböző államokban (folytatás). Irodalom.

10—11-ig a játszótéren Dr. Ottó József vezetése alatt a következő játékok:

a) Futójátékok: Vadember, Botrablás, Körharcz.

b) Labdajátékok: Kanászós, Négyesméta, Határrugó, Vár-játék.

Csütörtök, június 20-án délelőtt 8—9-ig Dr. Dollinger Gyula egyet. tanár: A játék physiologiai tekintetben.

10—1-ig a játszótéren Dr. Ottó József vezetése alatt a következő játékok:

a) Futójátékok: Futvaütő, Előőrsjáték, Csalogató.

b) Labdajátékok: Benforgó, Ötösméta, Rugdalo.

Péntek, június 21-én délelőtt 8—9-ig Dr. Ottó József: A játékok szervezése és vezetése.

10—1-ig a játszótéren Dr. Ottó József vezetése alatt a következő játékok:

a) Futójátékok: Fehér-fekete, Madárkereskedő, Fogoly.

b) Labdajátékok: Ütőgető, Labdahaború, Füleslabda, Hosszsuméta.

*) Ilyenek talán nálunk nincsenek is.

Szerk.

**) Ki kellene mondani, hogy csak a VII—VIII. oszt. növendékei számára.

Szerk.

Weiner Mátyás

Andrássy-ut 3. sz.

Uraim és hölgyeim! Athléták, kerékpárosok, lawn tennist játszó, evezősök, uszók és torna egyletek, Önöket megfogja lepni elegáns sport-divatczikkeim olcsó ára.

Szombat, június 22-én délelőtt 8—9-ig, Dr. Ottó József: Ját-szóterek és játszoeszközök. A játék módszere.

10—1-ig a játszótéren Dr. Ottó József vezetése alatt a követ-kező játékok:

a) Futójátékok: Fogoly, Tolóharcz a körben, Fogolyszabadító.

b) Labdajátékok: Körrugó, Labdaharcz, Labdvöklőz, Fülés-labda.

Az előadások az V. ker. áll. reáliskola disztermében tartatnak meg (Markó-utca). Játsszótér a városligeti mesterséges jégpálya.

Különfélék.

A nemzeti tornaegyesület májusban tartja meg a tornatanítóképző tanfolyama hallgatóinak vizsgálatát és pedig az írásbelit május 8-án, a szóbelit május 10-én és 11-én.

A negyedik evezős-egylet alakult meg a fővárosban. A magyar testgyakorlók körének evezős osztálya m. hó végén tartotta alakuló gyűlését. Ez alkalommal választott meg a tisztikar, mely a következő; elnök: dr. Hirschfeld Antal, titkár: Steiner Hugó, szertáros: Keller Béla, pénztáros: Konta Arnold, jegyző Larsanszky Béla. A választmányi tagok a következők lettek: Barna János, Lord Albert, Schey Ernő, Stark Béla, orvossá dr. Princz Árpádot választották meg. A kör működését május 15-én kezdi meg, amikor a Császárfürdő közelében felállítandó csónakház elkészül és a megrendelt két négyevezős és kétevezős regatta csónak, azonkívül egy hatevezős csónak a tagok rendelkezésére fog állani. Többen a tagok közül ígéretet tettek arra nézve, hogy együttes skiffjüket átengedik az egyletnek.

Keresztessy József halálához. Keresztessy József halála úgy a fővárosban, mint a vidéken általános őszinte részvételt keltett. Az özvegyhez messze vidékről igen sok részvétlívrat érkezett, s a főváros előkelőségei közül is, a kik a megboldogult tanítványai voltak legnagyobbbrészt sokan tettek részvétlátogatást. A ravatal az az elsőemeleti nagy vivó teremben volt felállítva; diszes érczkoporsóban, délszaki növényektől körülvéve. A koporsóra sok szebbnél-szebb koszorút küldöttek volt tanítványai, ismerősei, barátai. A temetésen nagy előkelő közönség gyűlt össze. Ott voltak: Szilágyi Dezső, Har-kányi Frigyes, Károlyi Tibor gróf, Károlyi Gyula gróf Kissbaári Kiss Ferencz, Ivannovics György, Gajári Ödön Nagy Miklós, Rohonczy térparancsnok, Vastagh György, Strobl Alajos, Emich Gusztáv, Dessewffy Arisztid, Degré Alajos, Arany László, Kisfaludy Lipthay Kornél, Oberschall Adolf, Manojlovics Emil, Csillagh Gyula, Bernáth Dezső, Hentaler Lajos, Saxlehner testvérek, Vidéki Iván; a vivómesterek közül megjelentek; Vay Lajos gróf, Fodor Károly, Halász Zsigmond, Beéli Mihály, Sztrakay Norbert, Arloff lovag, Rákosi Gyula, Issecescéli Leó stb. Koszorút küldött Wekerle Sándor, a nemzeti és országos kaszinó igazgatósága és sokan mások. A gyászszertartást Böschat János belvárosi káplán végezte.

A Magy. Testgyakorlók Kör-ének tisztikara követ-kezőkép alakult meg. Alelnök: Dr. Hirschfeld Antal Dr. Tedesco Lajos. Választmányi tagok: Alexander Fülöp, Deutsch Jenő, Fischl Simon, Freund Sándor, Grünwald Mór, Handet Tódor, Káldi Jenő ifj., Klinkó István, Konta Arnold, Lorg Albert, Müller Dávid, Ottó Nándor, Pé-nzes József, Réthy Ferencz, Schey Ernő, Dr. Schwarcz Vilmos, Steiner Hugó, Storm Gyula, Szigeti József, Te-desco Árpád, Grünbaum Ferencz, Vajda Marci, Weisz Ármin. Választmányi tagok: Dr. Teller Miksa, Kálmán Izidor, Malcsiner Gyula, Mocsáry Ottó Seiden Dávid, Wilczek Lajos.

A budai korcsolyázó-egylet választmánya követ-

kezőleg választotta meg tisztikarát. Egyhangulag meg-választattak titkárral: Dr. Ary Pál és Hohlfeld Pál, igaz-gatókul: Dürr Károly és Wein Dezső, pénztárnokul: Balassa Gyula és ellenőrnek: Argay János. A választ-mány megállapította a fővárosi tanácshoz intézendő kérvény szövegét, melyben kéri, hogy a Christen-féle gödör a megfelelő feltöltés és rendezés után a korcsolyázó-egylet rendelkezésére bocsáttassék. Az egylet kö-telékébe ujabban felvett 22 alapító és 36 rendes tag; ez utóbbiak között 11 hölgy. Mihelyt a fővárosi tanács a kívánt terület átengedését jogerőnyesen kimondja, az egylet azonnal hozzálát a csarnok építéséhez.

A torna alól való felmentés ügyében a következő levelet vettük. T. Sz.! Én a paed. irodalom művelésén kívül csakis a torna tanításával foglalkozom; azért nem szeretném, hogy e téren, vagy az evvel összefüggő ügye-ket tekintve, valaki — az adott viszonyokhoz képest — kifogásolni valókat találjon, noha tanulni mindenkitől szeretek s tökéletesnek soha nem fogom magamat tartani. Medreczky kolléga úr a „Herkules“ 7. számában meg-jelent cikkének olvasása után újra átnéztem mult évi értesítőmet s kijelenthetem, hogy bizony — sajnos — nálunk is van felmentés, hanem mi azt évről évre — nem szólva a magántanulókról — a legnagyobb szigo-russággal szoktuk ajánlatba hozni. Elhiszem, hogy a fel-mentés (7%) sok, de kitűnik az alábbiakból, hogy ez csak látszólagos; valamint az is csak ilyen, hogy mi valakit nem osztályoznánk. Az ilyesmi — kérem — Pri-privyén nem jöhet elő. Lássuk azonban a felmentéseket egyenkint; megjegyezvén, hogy egytől-egyig hatósági — iktatószámmal és pecséttel ellátott — orv. bizonyít-vány alapján és szülői kérelemre történt. — Az I. osz-tályból fel volt mentve 2. Egy sérvbajos; a másik izület-merevségben szenved s így ennél már egy véletlen hibás ugrás rögtön-halált okozhatna. A II. osztályból egy sánta magántanuló nem volt osztályozva; ugyanez a tanuló ezen évben a III. osztályt is végezte, tehát az előbbi ok-nál fogva nem volt osztályozható. Egy másik tanuló a III. osztályból a lábát törte korcsolyázás alkalmával; ezen évben tehát szintén nem osztályoztatott. Most mar tornázik. A IV. osztályból fel volt mentve 1, a ki oly beteges volt, hogy már meg is halt. — Kérdezem: nem volt-e indokolt és kifogástalan a felmentés minden egyes esetben? Privigyén, 1895. április 11. Dobóczky Lajos, gimn. r. tornatanár.

A III. ker. Torna- és Vivó-egylet 1894. évi jelen-téséből vesszük ki az egylet működéséből a következő-keket: Az egyletnek az elmúlt évben 49 működő tagja volt, kik közül 84 toroaórán 694 egyén (átlag 8'26) és az 58 vivóórán 476 egyén (átlag 8'2) vett részt, mely látogatottság az egylet tagjainak számához viszonyítva 12%-nak felel meg. A vivást Leszák Károly tanította, a tornázást június haváig Ruh Géza azontul Babel Rezső tanította, kinek működése alatt az egyleti élet szépen fellendült. Az egylet december 8-án haziversenyt ren-dezett, ezenkívül részt vett számos idegen egylet által rendezett versenyen és ünnepélyen. Tagjai közül Ruda Győző vett legszorgalmasabban részt idegen versenyen s több díjat is nyert. Az egylet elnökévé újra Dr. Stern Józsefet, titkárává pedig Ruda Győzőt választották.

Sportkérdés a bíróság előtt. Müller Dávid részt vett az Ahilles sportegyesület s a szabadkai tornaegyesület által rendezett paliesi versenyeken, s három ezüstérmet, két elismerő oklevelet, egy aranyérmet s egy háromszáz forint értékű „viadori ezüstkürtöt“ nyert. A díjakat mindazonáltal megtagadták tőle, a miért Müller pört indi-tott az egyesületek ellen. A szabadkai törvényszék elutasította kere-setével, úgy okoskodván, hogy a vörénydíjakért való küzdelem fo-

adás, ez pedig nem lehet bírói ítélkezés tárgya. A királyi tábla, mint az Ügyvédek Lapja írja, megítélte a felperesnek a díjakat, a következő megokolással: „Nem volt elfogadható az első bíróságnak arra alapított megokolása, hogy a véletlentől függő versenyfogadásokból származtatott követelés per útján nem érvényesíthető; mert felperes keresetét nem fogadásra, hanem a kormány engedélye mellett alakult egyesület által alapszabályai értelmében megtartott nyilvános versenyen a győztes részére ügyességének és gyakorlottságának elismerésül kitűzött díj kiadására irányította. Ily versenydíjak pedig a fogadásokból származtatott követelésekkel egy tekintet alá nem vonhatók.”

Kedvezmény a kerékpározó katonáknak. A hadsereg „Rendeleti Közlönye” szerint, a hadvezetőség az ideai gyakorlatok alkalmával, kerékpározókat is fog alkalmazni a hirhordó szolgálatra, úgy mint tavaly. A kerékpárosokat a tartalékos állományból veszik és pedig úgy a tiszti mint a legénységi állományból azokat, kik az bevonulásra vannak kötelezve és a szolgálat ilyen módon való kitöltésére jelentkeznek. Minden kerékpáros saját gépét tartozik használni, s a bevonulási idő alatt történt használatért 20 forint kárpótlást kap. Ezáltal a kerékpáros katonák abban az előnyben részesülnek, hogy szolgálatukat nem kötelesek a csapattestnél végezni, hol az sokkal terheesebb, hanem könnyű felszereléssel a parancsnokságoknál, ezenkívül 20 forint kárpótlást kapnak, mi eddig nem volt.

Dr. Hudomel József, „Hunnia B. Club” elnökének tiszteletére névnapja alkalmából ápr. hó 30-án rendezett bankett fényesen sikerült. A Hunnia tagjai majd teljes számban jelentek meg és képviseli voltak szép számban a budapesti társportegyletek is. így a Bp. K. E. Grünwald Bernát elnökük, a M. A. C. Dr. Gerenday György alelnökük, a N. K. E. Ludwigh Gyula alelnökük, a M. T. K. Dr. Hirschfeld Antal alelnökük vezetése alatt, továbbá az Előre K. K. a Budai K. E. és B. T. C. Lehetek összesen mintegy 100-an. Az estén mind végig kedélyes, szívélyes hang uralkodott, kifejezést nyert egy-egy tőszóban, melyből természetesen legtöbb az ünnepeltre és a budapesti sportegyletek egyetértésre és barátságára jutott.

Ifjúsági hangverseny-t. rendezett az iglói ág. hitv. ev. főgymn. tanuló ifjúsága április hó 28-án, a millenniumi tornaverseny költségeinek fedezésére. Örömmel vehetjük e hirt tudomásul, látván, hogy a vidéken mily jól példával járnak elől s mily jó előre gondoskodnak a kiállítási nagy versenyre.

A besztercebányai tornaverseny ügyében a következő sorokat kaptuk: A „Herkules” című szaklap f. é. 8. számában a „kerületi tornaversenyek” cím alatt a besztercebányai tornaverseny sorrendjéről irt ismeretetés 6 bekezdésére vonatkozólag van szerencsém a Tek. Szerkesztőség becses tudomásra hozni, hogy a kerületi tornaverseny rendezőbizottsága a polgári iskolák IV. osztályainak tanulóit, a mennyiben jelentkezés történnék, a versenyen szintén szívesen látja. Mellesleg megjegyzem, hogy az „Utasítás”-tól való csekély eltérés dolgában a rendezőbizottság a miniszteri kiküldött Úrral egyetértőleg járt el. **Wirth Gyula,** főgymn. rendes és tornatanár, mint a rendezőbizottság tagja.

Lawn-tennis Pápan. A korcsolyaegylet m. hó 17. d. u. választmányi ülést tartott Körmeny Béla elnöke alatt, Elnök bejelentette, hogy Eszterházy Móricz gróf az egyeletnek átengedte a vasuti uttól jobbra fekvő uradalmi területét „Lawn-tennis” játszóhelyül. Mit a választmány örömmel vett tudomásul és jegyzőkönyvileg

fejezte ki legmélyebb köszönetét ő méltóságának. Ezután elhatározta a vál. ülést, hogy „Lawn-tennis” társaságot alakít, taggyűjtés végett aláírási íveket bocsát ki és a „Lawn-tennis” felállításának költségeit a tagdíjakból (legfeljebb 2 fnt személyenként) fogja fedezni. Az összes teendőket és intézkedéseket fogantatására egy szűkebb körű bizottság választott, melynek tagjaiul Géczy Kálmán százados, Gyulassy Gyula főhadnagy, Kerényi Andor és Körmeny Béla kértettek fel.

A bécsi kerékpárosok kirándulása. A bécsi kerékpárosok Konstantinápolyba való társas utját, a melyen külföldi kerékpárosok is részt vettek volna, kedvezőbb időre halasztották, minthogy a vezetőket a külügyminiszterium értesítette, hogy a konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövét nem ajánlja, hogy a tervezett utra elinduljanak, mert a török biztonsági viszonyok kedvezőtlenek egy ilyen út megtételére.

A „Telepi Torna Egyesület” „Lawn Tennis” pályáját a Család és Hédervár utcák végén m. hó 21-én hivatalosan megnyitotta. Egyelőre már is elkészült egy pálya, — néhány nap múlva a hölgyek részére is, meg a gyermekek részére is külön pálya fog rendelkezésére állani oly módon, hogy a labdázás ezen szép sportját egyszerre három pályán lehet gyakorolni. Az egyesületnek rendes tagjai a játékban minden díj nélkül, — ezeknek családtagjaik és gyermekeik hétköznapiakon 20 kros ünnep- és vasárnapokon 30 kros, idegenek 30 kros, illetőleg 60 kros napi jegy váltása mellett vehetnek részt. — Néző jegyen 10 kron váltandók. — Idény jegyét az egyesületi rendes tagnak családtagja 2 fntjával idegen 4 fntjával, néző jegyét pedig bárki is 1 fntjával válthatja meg. Minden befejezett játék után a vesztes fél 3 kr. labda díjat fizet. A játékban részt venni szándékozók fölkeretnek, hogy lehetőleg „dress”-ben (csukott ingujjal) megjelenni kegyeskednének. A már is tapasztalható érdeklődéssel szemben reményelni, sőt hinni merjük, hogy a sportnak ezen legérdekesebb, legvonzóbb, legnemesebb és legegészségesebb neme, művelt közönségünk megfelelő és méltó támogatásában részesülend. — Végül jelezük, hogy vivó óráinkat a mesterrel ezentúl is Hétfőn és Csütörtökön este 7 órakor, a mester nélkül pedig Szerdán és Pénteken ugyanazon időben tartjuk meg.

Nouvier Iván
e titkár.

Okolicsányi Gyula s. k.
e e nők

Nyaraló hely tanulók számára. d'Ouvenu Gyula jeles tanárnak igen életre való eszméje támad mikor a tanulók számára nyaraló telepet nyitott. A beküldött értesítést lényegében itt közöljük: Körmozbánya regényes s magas hegyek által koszorúzott fekvése, tiszta levegője, jó ivóvizet szolgáltató vízvezetke, patakjai, fenyvesei, gyönyörű s számtalan sok kirándulásra alkalmas vidéke, stb. jó vasut összeköttetései mind olyan előnyök, melyek a nagyvárosi ifjura nézve egészségesek, edzők, szívet lelket gyönyörködtetők s tanulságosak. Fővárosunk közönsége közül számosan keresik fel Körmozbányát a forró nyári időben, hogy ott üdüljenek. Ugyanzért elhatároztan magamat, hogy felhasználom városunk ezen kedvező tulajdonságát és magamhoz fogadok a folyó évi nagy szünidőre (július-augusztus hónapokra), esetleg egy hónapra, teljes ellátás- és gondozásra, 10—12 jobb házból való középiskolai tanulót, havi 100 fntért. Az ifjak saját tágas házámban, mely mellett igen szép s nagy kert van, lesznek elhelyezve. Rendelkezésekre áll *tornaterem; úszóiskola*; szelemi szórakozásul pedig, ifjúsági könyvtár s a házámmal levő egészen új zongora. Jó, egészséges ellátást biztosítok még pedig reggelire jó kávét, vagy tejet tiz órai uzsonát; délben négy tál ételt pecsenyével; délután 5 órakor uzsonnát; este pedig két tál ételt pecsenyével egy pohár borral vagy sörrel. Eleg jó alkalom van arra is.

Weiner Mátyás
Andrássy-ut 3 sz.

Svitterek, selyem verseny-dress, kalapok, sportsipkák, fehérneműek, sportcipők, esőköpenyek, lawn tennis öltönyök és keztyűk urak és hölgyek részére.

hogy juhsavóhoz juthasson, aki akar. Ami a felügyeletet illeti, azt a legszigorubbán magam gyakorlom napról-napra, reggeltől estelig. Mint javakorbéli férfi és tanár s egyuttal a tornászat tanára, a sportot amugy is üzöm; ennélfogva a várost környező fenyvesekbe való kirándulások napirenden lesznek s ezeken kívül, néhány nagyobb kirándulást is tervezek városok, fürdők vagy ipartelepekre. Az ifjak egészségi állapotát pedig orvos által ellenőriztetem még pedig naponként reggel. A test tisztántartására, házámban fürdőszoba van. Azon T. Szülők tehát kik gyermekeiket üdülési szempontból, hozzám adni hajlandók; sziveskedjenek ezt folyó évi június 1-ig velem tudatni, hogy tájékozni tudjam magamat. Az ifjak ágymeműt kötelesek magukkal hozni s egy meghatározandó időben azután értük Budapestre utazom s azt is ígérem, hogy visszakísárem őket ismét szülői körükbe. Végül megjegyzem, hogy a társalgási nyelv a magyar s lehet német vagy franczia is.

d'Ouvenou Gyula.
állami főreáliskolai r. tanár.

Szerkesztői üzenetek.

G. L. Torda. Becses kérdésére a cikkk írója lesz szives válaszolni. — V. L. Szabadka. A litografizott sorokat nem lehet olvasni; köszönjük a sok jó hirt, csak komolyan meg is valósuljanak. Ha a sok versenyre elég nevezés történik szép jel lesz a fellendült sportéletre. Különösen szeretnők, ha a tisztí verseny sikerülne.

Hip! Hip!
Hurráh!

Uj, képes, athlét-, torna-, regatta- és bicycle sportöltözék árjegyzékem megjelent. Kapható ingyen. Fraenkel Henrik, Budapest, Kálvintér 5.

Kerékpár
ujdonságok!

A legnagyobb kerékpár gyári raktárban.

Budapest, Károly - körút 3. szám

Eredeti **Torilhon** és **Dunlop** kerékpárok, pneumatikus abronccsal. — Ezen ujdonságok megtekintése végett van szerencsém a n. é. kerékpár kedvelő közönséget tiszteltetlennel meghívni.

HERBSTER KÁROLY, műgépész

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Préciziós olaj kerékpár-kenésre.

Szakférfiak és veloczipéd - klubok kitűnőnek ismerték el.

1 üveg ára 25 kr.

Főraktár Magyarország részére.

Neruda Nándor

Budapest, Kossuth Lajos-utca 7.

Ismételárusítók kerestetnek.

Vivó eszközök

Müller Dávid

BUDAPEST,

VI. ker., Teréz-körút 7.

A Triumph Cycle Co.

magyarországi
vezérképviselője.

Különféle legjobb gyártmányu angol és német

KERÉKPÁROK

legolcsóbban kaphatók.

Kerékpárjavító műhely.

Pártoljuk a honi ipart!! Adria kerékpárok

az angol gyártmánnyal
teljesen egyenrangu

de sokkal olcsóbbak
kaphatók

Deményi és Angyal

kerékpárok gyári raktárában

Budapesten, Andrásy-út 50. szám.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

Mindenki nyerhet a

tőzsdén, mert czégem csekély fedezettel vállal el megbizásokat az általam ajánlott értékpapírok vásárlására. Pénzt váltókra hitelképes egyénekre közvetítetek 7 százalék mellett, ugyszintén katonatisztek részére, amortizációs kölcsönök az ingatlan legmagasabb értéke erejéig 5 és fél százalékra, második és harmadik helyre. Építkezési hitelt és konvertálásokat lebonyolítok. Gabonavételre és eladásra megbizásokat kis jutalék mellett vállallok el.

SCHWARCZGYULA

tőzsde-, termény- és kereskedelmi bizományi üzlete

Budapest, VII. ker., Klauzál-utca 8. sz.

Előfizetési díj:

Negyedévre 1 frt
Félévre 2 frt
Egész évre..... 4 frt

Egyes szám 20 kr.

Megjelen havonként
kétszer.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

Ferencz-körut 16.

PORZSOLT KÁLMÁN.

József-körut 5.

Szerkesztőség
és
kiadóhivatal

Budapest, József-körut
5. szám.

Kéziratokat vissza nem
küldünk.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Kereselyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes.,
Budapesti Torna-Club
Beregszászi Kereselyázó-egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egyl.,
Budapesti Kereselyázó-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Debreczeni Kereselyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet
Első Magyar Vívó-Egylet,
Érsekújv. Vívó- s Torna-Egyes.,
Föv. Vívó-Club,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Kassai Kereselyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vívó-Egyes.

Kolozsvári Athletikai Club,
Kolozsvári Kereselyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csón.-Kores.-Egyl.
Lévai Torna- és Vívó-Egylet
Lőcsei Kereselyázó-Egylet,
Lőcsei vívó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Magyar Úszó-Egylet.
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vívó-Egyl.,
Marosvásárhelyi Kerékpár-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Kores.-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Kores.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Kereselyázó-Egyl.,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,

Nagy-Kállói Kereselyázó-Egylet,
Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
O-Becsei Kerékpár-Egyes.,
Ó-budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pozsonyi Hajós-Egylet,
Pápai Kereselyázó-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet
Privigyei Kores.-Egylet,
Rimaszombati Kores.-Egyl.
Sátoraljaújhegyi Kores.-Egyl.
Selmeczi Akad. Athléta-Club,
Soproni Kereselyázó-Egylet,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,

Szabadkai Torna-Egylet,
Szarvasi Kereselyázó-Kör,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Kereselyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Kores.-Egyl.,
Székesfehérvári Kores.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Kereselyázó-Egylet,
Temesvári Kereselyázó-Egylet,
Torontáli kores.- és hajós-Egylet,
Tordai Kereselyázó-Egylet,
Ujvidéki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47,020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Lapunk szerkesztősége az alábbi megtisztelő iratot vette:

A „Herkules“ Tek. Szerkesztőségének.

Budapest.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy a helybeli „Tornázó és Vívó-Egyesület“ Péchy Zsigmond főispán elnöklése alatt megtartott legutóbbi választmányi ülésén a „Herkules“-t az egylet hivatalos lapjául választotta.

Kassa, 1895. máj. 11.

Kiváló tisztelettel

Lekly Gyula,
titkár.

Országos vívóverseny és nyilvános nemzetközi vívó-mérkőzés

(1895 május 12-én és 13-án.)

Hála Hadúrunk! magyar vívók végre mi is az „Igéret földjére“ jutottunk!

A miért a „Herkulesben“ majd egy évtizeden át lankadatlanul küzdöttünk, valahára beteljesült, fényes erkölcsi sikerrel megtarthattuk *illetékes és ahhoz igazán értő ténylezők vezérlete* alatti első nagyobb szabású vívó és kard viadalunkat és ezzel egyuttal kiköszörültük a tavalyi sajátságos jeleggű és eredményű mérkőzések fiascsóját.

A gróf Andrássy Géza erélyes elnöklése alatt álló „Magyar Athletikai Clubnak“ minden magyar vívó hazafiás köszönettel adózik, lelkes, áldozatkész és lovasias rendezőségéért; szakavatott verseny bírói eljárásáért, és igazságos szigorú ítéleteiért a külföldről megjelent polgári és katonatiszti vívók is teljes elismeréssel voltak.

De a kikről legelső sorban illet volna hálásan megemlékeznünk, azok maga az állam, és annak vitéz képviselője a m. kir. Honvédelmi Ministerium, és a mi kedves fő- és székvárosunk nagyérdemű Tanácsa, kik a hazai

fiatalság testi nevelésének szent ügyét szívükön viselve örömmel adományozták örök becsű verseny-dijaikat, — aranyérmeiket, serlegeiket.

Ezek a díjak *kell*, hogy évről-évre adva mind nagyobb és mélyebb beccsel birjanak, mint a lóverseny állam-díjjai, mert az ország harcoképessége, fiatalágunk verseny a nyaga és állományának fejlesztése talán mégis nagyobb kincset képeznek?!

Mielőtt e remek viadaloknak leírásához fognánk, még *Szilágyi Dezsőnek* ma legnépszerűbb, legigazabb és legjobban szeretett nagy emberünknek és a mi kegyelmes „kard-társunknak“ hódolok hazafias tisztelettel azért a gyűjtő példáért, melyet szent ügyünk benső felkarolásával tényleges erős támogatásával. nyújtott Ha nagy politikusaink és gazdag főuraink az ő nemes példáját követendik; úgy a magyar vívás sportja korszakot alkotó nagy átalakulás és fellendülésnek indul.

Főrangú világunk ezuttal, fájdalom, a lóversenyek miatt távollétével tündökölt. (Kár volt lóverseny napokra tűzni!) Kedves kivételt képezett Széchenyi Ödön gróf ur aranyos szép leányaival *Alice* és *Hanna* grófnőkkal. Bibor bársony tolettben jelentek meg és mi az egész athléta világ ideáljaiként fogadtuk őket. Velük jöttek még gróf Karolyi Lajos és gróf Zichy Jakab mindketten néhai Keresztessy József tanítványai.

Még Halász Zsigát mint a M. A. C. merész kezdeményezésű vívómesterét kell jól kiérdemlett dicséretben részesítenünk, ki igazi angol versenyzési kedvvel mindig készen áll a küzdelemre, bizony bizony sokat tanulhatnának tőle a mi többi mestereink, kiknek legnagyobb része ezer és ezer fajta okokból földre állottak. A mil-lenárís viadalokra mindenkinek ki kell állani! ez hazafias kötelesség.

* * *

A M. A. C.-hoz 99 amateur, 47 profesionatus és 9 altiszti, összesen tehát 155 *nevezés* érkezett be, köztük a m. kir. honvédség és a közös hadsereg legjobb vívói. Tét 5 korona volt. A vívóverseny állott: A próbamerkőzésből, verseny-küzdelem és osztályozásból és a döntő küzdelemből = Akadémia.

A versenyek 4 „volt“-ra mentek, — 6, 7 és 8 vonalas pengéjű kardokkal; majd minden versenyző hatos pengét használt és ezzel mi is elfogadtuk a villámgyors olasz rendszert: vederemő.

Térhiánya miatt a nevezéseket nem közölhetjük és csak az eredmények feltüntetésére szorítkozunk.

A versenybírók közül *nem jelentek* meg: gr. Andrássy Tivadar, gróf Berchtold Arthúr, gróf Eszterházy Mihály, gróf Keglevich István, Márkus József, Perlaky Kálmán, Rohonczy György altábornagy, gróf Széchenyi Imre ifj. — — — — Jó lett volna inkább kevesebb, de ügybuzgóbb bírák után nézni, a vivás sportját pusztán fényes nevek kiállításával nem lehet fejleszteni, ide igazi munkaerők kellenének.

Csak 5—6 bíró működött sikerrel, ezek közül is a mieink kissebbséggel, az öreg Farkas hosszadalmas kérdései sok időt raboltak, a versenyzők egész kedélyesen lebeszélgettek a Juryhez, stb. no de hát minden kezdet nehéz, — nem szemrehányások ezek, csak hogy okoljunk a Milléniumra!

A) *Vitőr.* I. *Amateurok*: első győztes Waniorek Jaroslaw (dij Budapest székesfőváros nagyaranyérme és diszoklevél. Második: Barbini Jenő (dij a székesfőváros kisebb aranyérme és diszoklevél. Harmadik: Kerékgyártó Gyula a M. A. C. tagja: *dij a bécsi „Haudegen“ vivó-egylet“ érme*; negyedik: Rechnitzer Ernő, *dij a prágai Riegel Egylet“ érme*. A M. A. C. ezüst érmeit megfelelő oklevelekkel kapták: Kasics Armán, Geister Ágost, Rákossy Lajos, báró Haupt Stummer Lipót, Lakner Ferencz; bronz érmet és oklevelet kaptak: Jankovich Antal, Kinszky Armin, Kriesch Aladár, Mészáros Ervin.

II. *Mesterek*. Első: Báró Bothmer Jenő, *dij: Budapest székesfőváros nagy arany érme és diszoklevél*. 2-ik Halász Zsiga, *dij: Budapest főváros kisebb aranyérme és diszoklevél*. 3-ik Benyovits Lajos dr. *dij ezüst érem*. Ezüst érmet kaptak még: Gregurich Ámon, Arlow Gusztáv; bronz érmet kaptak: Robely Jenő és Schappon Károly.

III. *Altisztek*. Aranyérmet kapott: Henke József. Ezüst érme: Leszák Károly és Targler Lipót.

B) *Kardvivás.* I. *Amateurok*. Első: Iványi Gyula (dij: állami nagy arany érem és a m. k. honvédelmi Miniszterium tiszteletdíja ezüst serleg és diszoklevél). 2-ik báró Nugent Laval, *dij: állami kisebb aranyérem és diszoklevél*. 3. Fery Oszkár M. A. C. tagja, *dij: a bécsi „Haudegen vivó egylet“ aranyérme és diszoklevél*. 4-ik Waniorek Jaroslaw, *dij: a prágai „Riegel vivó egylet“ arany érme és diszoklevél*. Ezüst érme: és hozzá okleveleket kaptak: Barbini Jenő, Geister Ágost, Kasics Armán, bronzérmet és oklevelet kaptak: Báró. Haupt Stummer Lipót, Boros Ernő dr., Fábyán Zsigmond, Bay Alajos, Molnár Mór, Szathmáry Tihamér. Kottas Arthur Schmidlechner Károly, Till József, Pörteleky László dr. Kinnach László, Lakner Ferencz, Tasnády Endre és Weisz Gyula.

II. *Mesterek*: Első Gregurich Ámon, *dij: Állami nagy arany érem és diszoklevél*. 2-ik Halász Zsiga *dij: állami kisebb arany érem és diszoklevél*. 3-ik dr. Benyovits Lajos, *dij a M. A. C. arany érme*. Ezüst érmet és oklevelet kapott: Robely Jenő, Gisser Gyula és Lovass (Rössler) Gyula.

III. *Altisztek*: Ezüst érmet kaptak: Leszák Károly Henke József és Targler Lipót.

Május 12-én reggel 9 órakor nyílt meg a Redout nagytermében a viadal, a felgyújtott gázcillárok és a verőfényes nap függönyökön áttört sugarai nem éppen kellemes fél homályba borítván a vetélkedőket.

Az amateurok vitőr-versenyére kiállott nyolcz pár;

Kerékgyártó Gyula Budapestről (kapott 2 tust) és Jám-bor Frigyes Bécsből (4 tus); Kazics Ozman Budapest (2 tus) és Jankovich Antal Budapest (4 tus); Geister Ágost százados Bécs-Ujhely (3 tus) és Kinszky Ármán Budapest (4 tus); Rákossy Lajos Budapest (1 tus) és Mészáros Ervin (4 tus); Rechnitzer Ernő Bécsből (4 tus) és Till József Budapest (2 tus); Barbini Jenő főhadnagy Bécs-Ujhelyről (1 tus) és báró Haupt Stummer Lipót Tökés-Ujfaluról, Nyitra megye (4 tus); Kriesch Aladár Budapestről (0) és Waniorek János százados Bécs-Ujhelyről (semmi) Lakner Ferencz Budapestről (1 tus); és Bezerédy Gyula Budapestről (4 tus).

A második sorozatban kiállt ezek közül négy pár: Kasics (4 tus) és Rechnitzer (3 tus); Kerékgyártó (0), Lakner (4) Geister (4) és Waniorek (1); Rákossy (4) és Barbini (2).

A harmadik sorozatban két pár: Barbini (3) és Kerékgyártó (4); Wanicsek (3) és Rechnitz (4).

A negyedik sorozatban ismét két pár: Barbini (4) és Waniorek (2); Kerékgyártó (3) és Rechnitzer (4).

Hogy a vitőr vívásban mily nagy haladást tettünk jele az, hogy gróf Vay Lajos fiatal tanítványát Kerékgyártót csak a katonatiszti vívómesterek tudták legyőzni. A tisztí vívómestereket, miután külön vívómesteri fizetéseket nem huznak, a M. A. C. nem tekintette professzionaleknek). Báró Bothmer Jenő és Gregurich Ámon főhadnagyk mint Amateur vívómesterek! csak gavallér tempóból nem állottak ki az amateurokkal, hiszen vívó mestereink felett is győzelmeket arattak.

Waniorek dragonyos kapitány, pozsonyi születésű hazánkfia, és Barbini Jenő főhadnagy (temesvári születésű) főgyőztesek is amateur vívó-mesterek, és Barbini híres olasz mesternek tanítványai, — felülmulhatatlan szép garda-al verekedtek, — Barbini vivása pláne gyönyörű, de Waniorek kétszer oly idős vívó.

Rákossy és Kerékgyártó gyengébb phisicummal remekül tartották magukat; feledhetetlen volt a bécsi Haudegen club két szép szép vívónőjével felvett küzdelmük, egyetlen egy repostot sem adtak be és a finischnél lovagias kézcsók. Képzeltetni az athléta fiatalság falrengető tapsait.

Dél előtt tizenegy órakor kezdődött a mesterek vitőr-versenye. Kiállt öt pár:

Gregurich Ámon Morva-Fehértemplomból (4) és Halász Zsiga Budapestről (1); Gisser Gyula Nyitráról (2) és Lovass (Rössler) Gyula Kecskemétről (4); Robely Jenő Kaposvárról (4) és háró Bothmer Jenő Morva-Fehértemplomból (0); dr. Benyovits Lajos Budapestről (0) és Chappon Károly Nagyváradról (4); lovag Arlow Gusztáv Budapestről (2) és Gisser Gyula Nyitra (4).

A második sorozatban:

Gisser (4) és Benyovics (0); Arlow (4) és Halász (2); Benyovics és Bothmer (2).

A harmadik sorozatban:

Halász (4) és Bothmer (2); Halász (2) és Benyovics (4).

A hatalmas Gregurich Ámonnak Halász Zsiga 4 villámgyors tust adott, kitéréssel mellszurás volt a leggyönyörűbb! Csak úgy zúgott az éljen. Halász igen sokat tanult Genuában. De már Rothmer báróval, ezzel az országszerte híres Herkulessele nem boldogult, ez évben nyert első díjat Ajjacióban és Livórnoban Pinitől tanulta a törvivást.

A mi törvivó mestereink közül még Dr. Benyovits és Arlow Gusztáv tűntek ki, előbbi Párisban tanult ma, a Fővárosi vívó club szorgalmas mestere, utóbbi tisztí vívó-mester volt.

Ezután következett az altisztek vívóversenye. Kiállt két pár;

Targler Lipót Pozsonyból (4) és Leszák Károly Budapestről (1); Leszák Károly Budapest (4) és Henke József Bécsujhelyről (2).

Az első díjat nyerte Henke, a másodikat Leszák. Tizenkét órakor kezdődött a műkedvelők *kardvi vása*. Kiállt tizenhárom pár:

Barbini Jenő Bécs-Ujhely (2) és dr. Andor Endre Budapest (4); dr. Boross Ernő (3) és báró Haupt—Stummer Lipót Tőkés Ujfalu (4); Fábián Zsigmond Budapest (4) és Geister Ágost Bécs-Ujhelyről (3), Bay Lajos Budapestről (4) és Taticz Péter Budapestről (0); Molnár Mór Budapestről (4) és Maderspach Viktor Bécsből (1); Szathmáry Tihamér H.-M.-Vssárhelyről (2) és H. Kottas Arthur Budapestről (3); Fery Oszkár Budapestről (3) és Schmiedlechner Károly Budapestről (4); báró Nugent Laval Morva-Fehértemplomból (3) és Kasics Ozman Budapestről (4); Iványi Gyula Budapestől (0) és Till József Budapestről (4); dr. Porteleky László Budapestről (1) és Kimnach László Budapestről (4 $\frac{1}{2}$); Lakner Ferencz Budapestről (4 $\frac{1}{2}$) és Tasnády Endre Budapestől (2 $\frac{1}{2}$); Waniorek Jaroslav Bécs-Ujhelyről (1) és Weisz Gyula Budapestről (4); dr. Mantuano Rezső Budapestről (2) Schmahl János Budapestről (4).

A második sorozatban szemben álltak egymással: dr. Mantuano (2) és Tasnády (0); Taticz (1 $\frac{1}{2}$) és Maderspach (4), dr. Boross (3) és Waniorek (4), Lakner (4) és Iványi (1 $\frac{1}{2}$), Barbini (4) és Fery (3); Szathméri (4) és Porteleky (3), báró Nugent (1) és Taticz (4).

A harmadik sorozatban szembenálltak egymással: Porteleky (4) és Fery (3 $\frac{1}{2}$); Nugent (2) és Boross (4); Taticz (3) és Mantuano (4); Iványi (1 $\frac{1}{2}$) és Fery (4).

A negyedik sorozatban:

Taticz (4) és Nugent (2); Fery (4) és Iványi (0).

Az ötödik sorozatban:

Iványi (1) és Nugent (2); Nugent (0) és Fery (4).

Legszebb küzdelme volt kétségtelenül *Iványi Gyula* 4 éves vívónak Báró Nugent és Fery Oszkár főhadnagyokkal, kiket a Halász iskola remek fedett támadásaival feltétlenül uralt.

Iványi budai születésű bankhivatalnok, nős, 28 éves szép barna alak, szépen fejlett izmokkal, Balogh Bódog egyetlen jó ellenfele. A milleniumi bajnoki kard-verseny egyik favoritja.

Fery Oszkár csendőrfőhadnagy a M. A. C. választmányi tagja ma a leghatalmasabb támadónk, az ő intensív mell vágásait kevés vívó tudja ki parírozni, de éppen az ő híres kirohanásaiban rejlik sokszor vesztes, mert nyugodt ellenfélnél mindig nagy fejevágásnak teszi ki magát, — ha mérsékli hevét elsőrangú combattans leend.

Báró Nugent ki magyarnak vallja magát, igazi tűzzel és bátorsággal, veszedelmes párbaj vívó lehet.

Dr. Boross Ernő, Tasnádi Endre, Dr. Porteleky László, Dr. Taticz Péter a M. A. D. tagjai igen szép assaut-kat vívtak a bécsiekkel és a magyar kardnak csak újabb babérokat arattak; különösen Dr. Boross Ernő elszánt vívása tetszett. Szathmári Tihamér Hódmezővásárhelyről nem volt a tavali formájában, de hogy clasicus vívó, ő is minden ellenfelével szemben kimutatta. Az idegenek közül, igen jó ősz alak volt Báró Haupt-Stummer Lipót tőkés ujfalu birtokos, precíz vívott, de az a kis ördög Dr. Boross hamar elbánt vele. volt egy „egészségügyi” páros viaskodás is Dr. Tatics és Dr. Mantuano között 8 puffanós ambóval.

A bécsi vívók mély terciz gárdján a mieink szép prim állása dominált.

Reggeli 9 órától esti 9 óráig tartott az izgató első viadal, a Redoutban is ebédeltünk.

A második nap küzdelmei d. u. 4 órakor kezdőd-

tek és elhúzódtak esti 10 óráig! A vívómesterek törvívási döntő küzdelmében bár Halász Zsiga legyőzte Báró Bothmer Jenőt, de miután az első napon megtartott versenyen hol a voltakat szamlálták, a második napon azonban csak az aesthetikai tartás volt a döntő, vesztes fél maradt.

Az altsztek kardversenyében az első menetben Leszák Károly (Budapest) legyőzte Targler Lipótot (Pozsony), a második menetben Henke József (Bécsujhely) legyőzte Leszák Károlyt.

A vívómesterek kardversenyében az első sorozatban Halász Zsiga legyőzte Robély Jenőt, Gregurics Amon Chapon Károlyt, Benyovics Lajos dr. Gisser Gyulát, Gregurics Amon Lovas (Rössler) Gyulát. A második sorozatban Gregurics Amon legyőzte Halász Zsigát, valamint Benyovics Lajos drt s így az első pályanyertes lett Gregurics, a második Benyovics, a harmadik Halász.

Az amatőr-kardvívók döntő küzdelmében, a melynél az adott vagy kapott volt-okat nem vették tekintetbe, hanem csak a vívó képességét, a zsüri egyhangulag Iványi Gyulát mondta ki győztesnek. A második pályagyőztes lett Nugent Laval báró főhadnagy, a harmadik pedig Fery Oszkár budapesti csendőrfőhadnagy.

A zsüri által első osztályú vívóknak nyilvánított mesterek döntő küzdelmében győztes lett Gregurics Amon (Morva-Fehértemplom), a második Benyovics Lajos, a harmadik Halász Zsiga.

Robély Jenő kaposvári vívómester és Halász Zsiga között igen szép assaut volt, Robély sűrű alak kifogástalan garde, merész támadás, tiszta élvágásairól tűnt ki, szép jövővel bír és a mi fő vívómesternél, sima kellemes modorral bír.

Kár hogy Báró Bothmer Jenő huszárfőhadnagyot nem láthattuk a kard viadalban, „majd a Milleniumon!” mondá ő vigan. Mint jó camarade átengedte a dicsőséget Greguricsnak, ki a mieinket alaposan el is verte.

Gregurics mind a négy vágást beadta Halásznak és ő egyet sem kapott e hihetetlen revanche vitor vereségéért, bár megfordítva lett volna? Halászt Benyovics leverte — de a mi kedves maestronk angol pflegmával vette a dolgot; majd megjön a visszafizetés órája a verseny az ő eleme!

Gregurich fh. a bécsujhelyi akadémia amateur vívó tanára, magas széles vállak és óriási izmokkal, — olasz módon szökik és ha vág, az rettentő súlyos és villámgyors, — vele csak Balogh Bódog aczél karjai állhatnának sorompóba.

Az amateurök vitorvívásában: Waniorek százados (Bécs-Ujhely) és Barbini főhadnagy (Bécs-Ujhely), Rákosi Lajos (Bp.) és Geister Ágost (Bécs-Ujhely), Rechnitzer Ernő (Bécs) és Kriesch Aladár (Bp.), Mészáros Ernő (Bp.) és Jankovich Antal (Bp.), Jámbor Frigyes (Bécs) és Kasics Ozmán (Bp.), Kerékgyártó Gyula (Bp.) és Lakner Gyula (Bp.). Rechnitzer és Mészáros, Gregurics és br. Bothmer, Benyovics és Köppel József Horn, Leszák Károly (Bp.) és Targler Lipót (Pozsony), Köppel és Henke József (Bécs-Ujhely).

A kardvívó amateurök mérkőzésében résztvettek: Geister és Waniorek, dr. Hirschfeld Károly Lajos, (Bécs) és Nugent, Friedmann Miksa (Bécs) és Szathmáry, Kimnach és Bay Lajos, Maderspach Viktor (Bécs) és Wimmer Richard (Bécs), Kasics és Till József, Kufal és Hirschfeld, Tasnády és Szathmáry, Waniorek és Friedmann.

Mesterek: Lovass (Rössler) Gyula (Kecskemét) és Zolnay Viktor (Bp.) Köppel és Henke, Leszák és Targler.

A vitor assaut-teban legszebb volt, Gregurics és báró Bothmer főhadnagy amateur vívómesterek küz-

delme, az előbbi győzelmével; a mieink közül kitűntek: Rákosi, Lakner, Kriesch, Mészáros, Dr. Benyovits, Lesák; a *kardvívásban: Szathmáry fényes győzelme Ausztria legelső amateur vívója Friedmann Miksa fölött.* Tasnady Bandi és Szathmári szabályos stylú mérkőzése.

A mesterek legutolsó kard-mérkőzésénél jóízű gentry alak volt ptykés gombos dolmányú „rendületlen” Zolnai Zolnay Viktor czimboránk; no meg híres Kecskemét Lovas (Rössel) mestere, kit a sors kereke sehogy sem tudott össze hozni nemes Körös város szülöttjével Halász Zsigával.

Mindkét napi viadalt végig élvezte nagy művésznők Jászay Mari, kinek nagy szíve örömmel tellet be, mert a magyar kardok főlénye harczi tényekkel igazoltatott: denique a nőknél is első a siker!

Porzsolt Gyula.

Az olympiai játékokról.

Sajnos az olympiai játékok ügye, legalább nálunk úgy látszik kérdéssé nővi ki magát.

Említettük már, hogy a nemzetközi előkészítő bizottság magyarországi képviselője, *Kemény* Ferenc igazgató még a múlt év december havában terjedelmes felterjesztést intézett az akkori miniszterhez br. Eötvöshöz, melyben az ügyre vonatkozó több rendbeli javaslat mellett azt is indítványozta, hogy a közoktatási kormányzat közbenjárásával megvalósítható volna azon merész terv, hogy az olymipiai játékoknak eredetileg Athénbe tervezett első megújítása a milleniumi kiállítással kapcsolatban Budapesten tartassék meg.

Ezen előterjesztés a jelenlegi miniszter részéről végre elintézését nyert; közöljük ebből a következő bizonyára olvasóinkat is érdeklő részletet: „Bár a régi olympiai játékoknak korszerű alakban való felelevenítését általában figyelemreméltó dolognak tartom, mindazonáltal tekintve a rendelkezésünkre álló szerényebb eszközöket, továbbá az idevágó tapasztalatok teljes hiányát, különösen pedig hazai testi nevelésünknek még mindig jelentékeny emelésre szoruló színvonalát, nem látom az időt elérkezettnek arra, hogy a nemzetközi bajnokságversenyekben a kezdeményező lépést Magyarországra tegye meg. Arról, hogy hazánk részvétele hivatalos intézkedéssel biztosítható-e az esetben, ha ily verseny más államban tartatnék meg, csak a verseny helyének, idejének és programjának végleges megállapítása után lehet nyilatkozni.”

Ezen miniszteri végzés következtében, úgy értesülünk, *Kemény* igazgató máris újabb felterjesztést nyújtott be, melyhez mellékelte az immár véglegesen megállapított s Athénben 1896 április 5—15-ig tartandó versenyek programját, melyet egyik megelőző számunkban egész terjedelmében mi is közöltünk. Ugyanakkor tekintettel az ügy előrehaladott voltára, *Kemény* sürgősen kérelmezi az *Országos előkészítő bizottság* megalkotását és kéri a minisztert, hogy a kiküldendő bajnokok segélyezésére a jövő évi költségvetésbe megfelelő összeget illeszzen be.

Erősen hisszük és reméljük, hogy ezen méltányos felterjesztés kellő figyelemben fog részesülni, mert szomorú, hogy ne mondjuk szégyenletes jelenségnek tartanók, ha ép hazánk maradna távol ezen fényesnek ígérkező nemzetközi bajnokságversenyektől.

Szeretnők, ha a döntés minél hamarabb következne be, mert az elméleti tárgyalások máris kellenél tovább huzódtak és nem lévén barátjai az elhamarkodásnak, ideje hogy végre a tettekhez lássunk s a ko-

moly készülétekhez hozzáfogjunk. A ki azonban még most is kételkednék ezen nemes vállalat reális és szolid voltában, azt csupán azon egy adattal akarjuk megvilágosítani, hogy a francia előkészítő-bizottság tiszteletbeli elnökségét maga a köztársaság elnöke vállalta el.

A napokban jelent meg a nemzetközi előkészítő bizottság hivatalos értesítőjének, a „Bulletin”-nak legújabb áprilisi száma is, mely az ügyre vonatkozó számos érdekes közleményt tartalmaz.

Jegyezzük meg mindenekelőtt, hogy a már előzőleg közölt program némi módosítást szenvedett. Mellőztettek a lovaglási versenyek, mivel a görög helyi bizottság az ezidő szerint rendelkezésére álló forrásokban nem talál kellő biztosítékot ezen versenyek teljes sikerére nézve. Ellenben bővítették a *hajózási versenyek*, m. p. következőleg:

1. Gőz-yacht versenyek, távolság 10 mtfld szabályzat: Cercle de la Voile de Paris.

2. Vitorlás-versenyek; méret és szabályzat! Jacht Racing Association d'Augleterre.

a) Hajók 3 tonnáig (a szükséghez képest 2 csoportban); távolság 5 mtfld.

b) Hajók 3—10 tonnáig; távolság 10 mtfld.

c) Hajók 10—20 tonnáig; távolság 10 mtfld.

d) Hajók 20 tonnán felül; távolság 10 mtfld. Ezen kívül versenyek a belföldi tengerészek és hajósegyletek részére.

Az „Értesítő” egész terjedelmében tartalmazta még a hellén helyi bizottság részletes szervezetét és tagjainak névsorát, ugyszintén e bizottság elnökének György görög kir. herczegnek az alakuló gyűlésen mondott igen szép beszédét egész terjedelemben, végre azon *Felhívás* szövegét, melyet e bizottság, ugy helyben mint az ország külföldi képviselői révén, a közönséghez intézett egy oly pénzbeli alap megteremtése végett, melyből az ünnepélyek nem-csekély költségei fedezhetők legyenek. Bizonyára a legnagyobb meglepéssel fognak e nemes ügy iránt őszintén érdeklődők tudomást venni azon örvendetes jelenségről, hogy ezen felhívás nyomában a legteljesebb visszhangra talált, a mennyiben a jegyzett járulékoktól eltekintve, már eddig is készpénzben 150.000 drachmánál több folyt be, a mi vagy 60 000 frttal egyenértékű. Ezen kívül egy Avésos nevű lelkes görög kerek fél millió drachmát (200.000 frtot) adományozott a versenyek színhelyének, a Stadionnak helyreállítására s ezzel ugyszólván örök időkre maradandó emléket állított magának.

Bizony irigykedés fog el, ha meggondolom, hogy néhány ily magyar maecenás az olympiai játékok felelevenítését a milleniumi évben könnyű szerrel terelhetné volna hazánk fővárosába! Es wär zu schön gewesen! Immár nincs időnk a multakon busongani, s jó lesz a jelennel komolyan foglalkoznunk, hogy a jövőt el ne szalaszszuk! Mert ezt, gondolom, komolyan nálunk senki sem akarhatja. Alig egy év áll rendelkezésünkre, fel tehát haladék nélkül a tetre!

A „Budapesti Torna-Club”

1895. évi június hó 13 án délután 2¹ órakor az ügö-
verseny-t ren tartandó Jubiláris versenyek.

I. Korlát-verseny. Két előirt és egy szabadon választott gyakorlat. Elsőnek ezüstérem, és elismerőlevél, másodiknak bronzérem.

II. Síkfutás. Távolság 100 yard (91.4 méter). Elsőnek ezüstérem, elismerőlevél, másodiknak bronzérem.

III. Kerekpárverseny. Távolság 3000 méter. Versenygépek kizárva. Elsőnek ezüstérem és elismerőlevél, másodiknak bronzérem.

IV. *Súlydobás távolba.* A dobás 17.40 kgrmos golyóval tetszés szerinti iramodással, a földről történik. Minden versenyző a próbadohányon kívül, mely azonban nem kötelező, három dobást végez, a legnagyobb számít. 8'0 m. távolság megdobása a Budapesti Torna-Club aranyérmével és elismerőlevelével lesz kitüntetve. Ezen eredményen alul a legnagyobb dobás ezüstérem és elismerőlevellel, a második pedig bronzéremmel lesz kitüntetve.

V. *Távolugrás.* A roham tetszés szerinti, az elugrás 10 cmtr. magas ugródeszkáról történik. Minden versenyző — a próbaugráson kívül, mely azonban nem kötelező — három ugrást tehet, a legnagyobb számít. Visszalépés vagy hátraesés eredményként nem számít, de mint a három ugrás egyike számításba jön. Elsőnek ezüstérem és elismerőlevellel, másodiknak bronzérem.

VI. *Kerékpárverseny.* Távolság 5000 méter. Bármilyen együlées korékpárral. Elsőnek ezüstérem, elismerőlevellel és tiszteletdíj, másodiknak ezüstérem, harmadiknak bronzérem.

VII. *Magas-ugrás.* A verseny 10 cmtr. magas ugródeszkáról, mely az ugrószertől 1'20 cmtr. távolságban fekszik, 1'40 m. magasság átugrásával veszi kezdetét s 1'60 m. magasságig 10 cm.-rel, azonfelül 5 cm.-rel fokoztatik. Elsőnek ezüstérem, elismerőlevellel és tiszteletdíj, másodiknak ezüstérem, harmadiknak bronzérem.

VIII. *Nyújtó, lószéllel és rudugrás, jubileumi nagyverseny.*

a) *Nyújtó.* Két előírt és egy szabadon választott gyakorlat.

b) *Lószéllel.* Két előírt és egy szabadon választott gyakorlat.

c) *Rudugrás.* A verseny 10 cm. ugródeszkáról, mely az ugrószertől 2'50 m. távolságra fekszik, 2'40 cm. magasság átugrásával kezdődik és 3 m. magasságig 20 cm.-rel, azonfelül pedig 10 cm.-rel fokoztatik.

A három versenyben a legtöbb pontot nyert első győztes a „Budapesti Torna-Club“ aranyérmével, elismerőlevellel és tiszteletdíjjal, a második ezüstérem és elismerőlevellel, a harmadik bronzéremmel jutalmaztatik.

IX. *Jubileumi nagy kerékpár-verseny.* Távolság 10,000 méter. Bármilyen együlées korékpárral. Elsőnek a „Budapesti Torna-Club“ aranyérme, elismerőlevele és tiszteletdíj, másodiknak ezüstérem és elismerőlevellel, harmadiknak bronzérem.

X. *Versenybirkózás,* francia módszer szerint tetszés szerinti fogással a csipőtől a fejig. — A birkózási sorrendet a helyszínen a versenybírósság állapítja meg. Győztesek ezüstéremmel lesznek kitüntetve.

XI. *Boxverseny,* angol módszer szerint. A verseny sorrendjét a helyszínen a versenybírósság állítja össze. Győztesek ezüstéremmel lesznek kitüntetve.

XII. *Nyerelének kerékpárversenye.* Távolság 2000 méter. Elsőnek ezüstérem, másodiknak bronzérem.

Általános szabályok.

1. A versenyek — a III. számú kivételével — nyitlak, részt vehet bennök Magyarország minden torna-, athletikai- és kerékpár-egylet gentleman tagja.

2. A III-as számú versenyben csak a B. T. C. tagjai vehetnek részt.

3. Tét, mely egyszersmint bánatpénzt is képez, a VI., VII., VIII. és IX. számú versenyekben 4 frt, a többiben 2 frt.

4. *Nevezési zárnap:* 1895. évi június hó 8-án (szombaton) este 7 órakor.

5. Nevezések a „Budapesti Torna-Club“ választmányának küldendők (Budapest, V. ker. Marko-utca 20. főreáliskola, tornacsarnok).

X Klösz György fényképészeti műintézet Budapest V. Kossuth Lajos-téza 18 sz. I. emeleten Telefon állomás Elvállal mindennemű fényképi felvételeket, többszörösítéseket gépekről, ipar-, mű-, és tárgyakról sat. Photolithographia, czinkographia, fénynyomat, autographiai, fénymasolat.

Különfélék.

A Budapesti (Budai) Tornaegyesület m. h. 27-én tartotta meg XX. évi közgyűlését Darányi Ignác elnökléte alatt. A választmány jelentését tudomásul vették s miután a felmentvényt megadták, a választások következtek. Elnök Kollár Lajos ügyvéd, alelnök dr Czölder János lett; választmányi tagok: Alkér Ernő, Argay János, dr. Ary Pál, Balassa Gyula, Belházy Emil, Dürr Károly, dr. Ernyey Pál, Follert Károly, Holfeld Pál Krenedics Gyula, dr. Makucz Artur, Mambriny Gyula, dr. Porteleky László, Rochlitz Dezső, Rónay Emil, Schömer Ferenc, Tichtl János.

Amateur evezőverseny. A magyar evezős egyletek orsz. szövetsége június 9-ére tervezett nemzetközi amateur-evezősversenyének sorrendje és feltételeit így állapították meg: I. Állami díj. Négy evezős kormányossal, kezdők számára; alapította gróf Csáky Albin. A díjat a győztes egylet csak egy évre nyeri meg, s a szövetség következő évi versenyén védeni tartozik. Öt ezüstérem a győztes csapatnak. Tét 15 frt. Védő: „Neptun“ budapesti evezőseglek. II. Bajnoki verseny. Skiffverseny Magyarország evezős bajnokságáért alapították Bedő Albert és a magyar evezős-egyletek országos szövetségéhez tartozó egyletek. A díjat a győztes egylet csak egy évre nyeri meg. A győztes evezős kék szalagon arany-érmet és a „bajnok“ címet nyeri: évenként megvédeni tartozik. Tét 10 frt. Védő: Dietzl Gusztáv, a „Neptun“, budapesti evezős-egylet tagja. III. Négyevezős-verseny kormányossal. Tiszteletdíj, adja a magyar evezős-egyletek országos szövetsége. A győztes csapatnak 5 ezüst-érmet. Tét 15 frt. IV. Skiffverseny kezdők számára. Tiszteletdíj és ezüst-érmet a győztesnek Tét. 5 frt. V. Négyevezős-verseny kormányossal. A III. és VIII. versenyben nevezett evezősök kizárva. Tiszteletdíj és 5 ezüst-érmet a győzteseknek. Tét 15 forint. VI. Skiffverseny. Tiszteletdíj és ezüst-érmet a győztesnek Tét 5 frt. VII. Palánkosnégyes kormányossal. A III. V. és VIII. vnrsenyben nevezett evezősök kizárva. Tiszteletdíj és 5 ezüst-érmet a győztes csapatnak. Tét 15 frt. VIII. Tiszai regatta-szövetség díja. Négyevezős-verseny kormányossal, alapította a tiszai regatta-szövetség. Végleges megnyerése ötszöri győzelemhez van kötve. A győztes csapatnak 5 ezüst-érmet. Tét 15 frt. Védő: „Neptun“ bpesti evezős-egylet (2 győzelem. IX. Balatoni díj. Kettős párevezős (double scull) kormányos nélkül alapították a balatonfüredi hölgyek, felajánlotta a győri csónakázó egylei. Végleges megnyerése háromszöri győzelemhez van kötve. A győztes csapatnak két ezüst-érmet. Tét 10 frt. Győztes 1893-ban: „Nemzeti hajós-egylet“, 1894-ben „Neptun“ budapesti evezős-egylet. A bajnoki verseny kivételével valamenyi nemzetközi jellegű. A versenyeknél az országos szövetség versenyszabályai kötelezők. A verseny délután 5 órakor kezdődik; versenypálya a Margitsziget bal (pesti) partja mentén. A pálya hossza 2000 méter folyam mentében fordulás nélkül. A starthelyek számozása a szigeti parttól kezdődik; Jelentkezés határideje 1895. május 10-ének éjjeli 12 órája. A jelentkezések és nevezések, Szendey Béla szövetségi titkár címére. (Budapest, VI., Teréz körut 43a) küldendők.

A budapesti ref. főgymnasium tanulóinak a beszterczébányai tornaversenyre való menetelét nagyban megkönnyítette az egyház-tanács nagylelkűsége, mennyiben 200 frt segélyt szavazott meg a szegényebb tanulók számára. Az iskolából 40—50 tanuló fog résztvenni a versenyen. Az ifjuság kellő tanári felügyelet alatt lesz; Vámosy Mihály igazgató is elkíséri a versenyre menőket.

Gyerekjátszóhely a Ferencvárosban. A IX. ker. választmány e havi ülésén nagy örömmel vette tudomásul, hogy megszabadult végre a régi barakkórháztól; meg is köszönte mindjárt az előjárónak, Mátray Józsefnek ebben az ügyben való fáradozásait. A barakkórház helyére gyerekjátszóhelyet szeretnének, mert ilyesmi alig akad az egész Ferencvárosban. Ezt a kívánságukat előterjesztik a tanácsnak. Ez öröndetes hírek kapcsán megjegyezzük, hogy alkalmasabb és könnyebben beren-

dezhető játékeret az egész város területén sem találhatunk. Az egész tért fák környezik, talaja sík, az iskolákhoz közel fekszik. Remélhetjük, hogy a főváros tanácsa a kérelemnek helyet ad.

Berzeviczy Albert — Nemzeti Tornaegyesület elnöke. A Nemzeti Tornaegyesület április 27-ikén rendkívüli közgyűlést tartott, amely elnökévé egyhangulag Berzeviczy Albertet, a képviselőház alelnökét választotta. Berzeviczy, aki megjelent a közgyűlésen, megköszönvén tisztségét, szép beszédben vázolta a hazai tornaszat fontosságát, melyet ezentúl is szíven fog hordani. A test és lélek harmoniája — mondotta az új elnök — közönyös többé nem lehet előttünk, s kell hogy már nemzeti szempontból is kiművelésére törekedjünk. Igéri hogy az egyesület érdekeit, mint elődje Hegedüs Sándor aki 12 évig állt az egyesület élén, ő is szíven fogja viselni. Ezután König Gézá, az egyesületnek husznöt éven át volt pénztárosát az egyesület tiszteletbeli tagjává választották. Berzeviczy Albert megválasztása nyereség az egyet és nyereség a tornázás számára. Nevéhez fűződik már eddig is az ifjúsági testnevelési reformja, nevéhez fog fűződni e régi egyetnek felrissülése és sport szempontból való haladása. De nem szabad megfedkezni a leköszönt elnöknek érdemeiről sem. Hegedüs az egyetért éveken át oly sokat tett, hogy azon biztos anyagi alap és tiszteletre méltó hely melyet a N. T. E. hazánkban elfoglal sokrészben Hegedüs érdeme. Az ő érdeme, hogy ez egyet kebeléből kiindult mozgalom a Tornaegyletek Szövetségét is megteremté; az ő és a mostani elnök érdeme, (egyleti szempontból tekintve a dolgot, hogy a tornatanítás még most is az egyet kezébe van. Bár a többi sport egyetlek is oly szerencsések volnának hogy élükre ily munkás, tekintélyes, befolyásos egyéneket találnának, kik egy magukban többet tehetnek és tesznek és az egyetlek és a testgyakorlatok érdekében mint a működő tagok együtt véve.

A „Nemzeti Kerékpár-Egyesület“ országuti versenye 1895. évi május hó 23-án a Rákosfalva-Besnyői uton.

I. verseny. (Nyílt verseny.) Táv. 50 km. Pálya a Rákosfalva előtt levő 8 kilométeres jelzőkötől a Besnyő előtt levő 33 kilométeres jelzőkőig és vissza az indulás pontig.

Elsőnek arany, másodiknak és harmadiknak ezüst, negyediknek bronz érem.

II. verseny. (Nyílt verseny.) Táv. 34 km. Részt vehetnek azok, a kik még országuton első díjat nem nyertek. Pálya a 8 kilométeres jelzőkötől a gödöllői 25 kilométeres jelzőkőig és vissza az indulási pontig.

Elsőnek ezüst érem, második és harmadiknak bronz érem.

III. verseny. (Junior nyílt verseny.) Táv. 24 km. Részt vehetnek azok, a kik még országuti versenydíjat nem nyertek. Pálya a 8 kilométeres jelzőkötől a Kerepes előtt levő 20 kilométeres jelzőkőig és vissza az indulási pontig.

Elsőnek egyleti ezüst érem, másodiknak és harmadiknak bronz érem.

IV. verseny. (Növendékek nyílt versenye.) Táv. 14 km. Pálya a 8 kilométeres jelzőkötől a Czinkota után levő 15 kilométeres kőig és vissza az indulási pontig.

Elsőnek egyleti bronz érem.

Második díj csak akkor adatik ki, ha legalább hárman, a harmadik, ha legalább öten indulnak, a negyedik pedig, ha legalább heten indulnak.

Az indulás az első versenynél d. u. 3 órakor, a másodiknál 3 óra 20 perczkor, a harmadiknál 3 óra 40 perczkor és a negyediknél 4 órakor történik.

Nevezések az egyesület versenybizottságához, Ludwigh Gyula alelnök czíme alatt, Budapest, VI., Andrassy-ut 73. III. em. 42. postán ajánlottan, esetleg az egyesület helyiségébe (Király-utca 89. földsz.) küldőncz által küldendők be. A borítékon a „Nevezés“ szó feltüntetendő.

Nevezési záridő: 1895. május 17-én este 9 órákor.

Versenyt után az egyesületi kerti helyiségben (VII. Király-u. 89.) esti 8 órától társas estély tartatik, a hol a díjak kiosztatnak.

Budapest, 1895. április 20-án.

A „Nemzeti Kerékpár-Egyesület“ versenybizottsága nevében:

Székelly Jenő, s. k.
e. titkár.

Strasser Ulrik, s. k.
e. elnök.

Az „Achilles Sport-Egylet“ 1895. május hó 5-én tartotta meg Palicson az angol (asphalt) versenypályán tavaszi viadalait. A versenybizottság élén Vermes Lajos fáradozott. Ebben segédkezet nyújtottak Balogh Hugó Magyarország uszó bajnoka mint erő kiegyenlítő (Handikaper), ifjabb Tritsch Ferencz, Szende Géza, Dr. Fischer Jákó, Dr. Antunovich József országgy. képviselő, Dr. Brenner József, Funták Gyula, Dr. Mamusi Bódog, Dr. Révfy Jenő (verseny-orvos), Hodossy László, Ujfaluassy Géza mint versenybizottsági tagok. A versenyeknek igazi tavaszi idő kedvezett, a küzdelmek a nagyszámu és diszes közönség jelenlétében általános és élénk érdeklődés mellett folytak le. — I. *Megnyitó verseny.* Táv 1 a. mföld (1609 méter) 30 nevező közül első Halmos László (álnév) a „Magyar Testgy. Kör“ tagja Bpestről, 2'40²/₅'' alatt; jó második Schwáb Béla a „Hunnia“ M. Bicykle Club tagja 2'42²/₅'' alatt; harmadik Müller Dávid viador 2'46²/₅'' alatt. — II. *Kezdők versenye.* Táv 1 a. mföld. 9 nevező közül első Komorner Aladár a „M. T. K.“ tagja 3'30¹/₅'' alatt; jó második Mamusich József az „Achilles Sport Egylet“ tagja 3'32'' alatt. Ezen versenyt Salga Mátyás a „Szabadkai Sport Egylet“ tagja biztosra vette, azonban Bukovits Dezső által gépével fel lökte és súlyos sérülést szenvedett. — III. *Térelőny verseny.* Táv 1609 m. Első Halmos László utolsó előtti körig, hol kiállott; Schwáb Béla 50 méter térelőnnyel 2'17'' alatt elsőnek érkezett be; jó második Komorner Aladár 150 m. térelőnnyel 2'29'' alatt; harmadik Müller Dávid viador 100 m. térelőnnyel 2'30'' alatt. — IV. *Vendégek versenye.* Táv 3 a. mföld. 20 nevező közül első Halmos László (álnév) 8'23¹/₅'' alatt; második Schwáb Béla 8'23³/₅'' alatt. — V. *Bajnoki kerékpár-verseny.* Táv 10 a. mföld (50 kör). Első 17 nevező közül Halmos László 30'23¹/₅'' alatt. Halmos ezen győzelmével Magyarország első izbeni bajnokjelöltjévé avatottatott fel; második Schwáb Béla 31'3¹/₅'' alatt. Ezen verseny érdekességét az emelte, hogy Schwáb az utolsó körben elbukott, csak annyi ideje volt, hogy a rögtön kéznél levő gépet átcserehlhetette, mert Müller mint jó harmadik nyomában volt. — VI. *Főverseny.* Táv 5 a. mföld (25 kör). Első Halmos László 15'24¹/₅'' alatt; második Schwáb Béla 15'56²/₅'' alatt. — VII. *Térelőnyverseny.* Táv 1609 m. 15 nevező közül első Schwáb Béla 2'41⁴/₅'' alatt; jó második Komorner Aladár 2'45⁴/₅'' (150 m. térelőnyt kapott); harmadik Müller Dávid (120 m. térelőnnyel) A versenyeket társas vacsora követte, hol egyszersmind az igen értékes díjak is ki lettek osztva. Ez alkalommal megbeszélés tárgya volt, nehogy az egyetlek közötti surlódás még inkább fokozódjék; a legjobb versenyzők elhatározták, hogy odahatnak, hogy a palicsi verseyeket ezentúl az országos magyar kerékpáros egyetlek szövetségének védnöksége alatt fogják megtartani. A legköze-

lebbi versenyek f. hó 26-án délután 3 órakor tartatnak. Totalizátor működni fog. Kiváló tisztelettel

Vermes Lajos,
az „A. S. E.” alelnöke.

A Magy. Tornaegyletek Szövetségének titkárává a leköszönt Dr. Porteleky László helyébe a szövetség választmánya m. hó 2-án tartott gyűlésén Jász Géza választotta.

A szatmári torna- és vivó egyesület f. évi június hó 2-án és 3-án az 57. kilométernyire eső szép fekvésű Bikszád fürdő helyre távgyaloglást rendez. Részt vehetnek idegen sport egyletek tagjai is 5 frt tét-díj lefizetése mellett. Indulás Szatmárról 2-án reggel 4 órakor, visszatérés 3-án d. u. Jelentkezni lehet Tankóczy Gyula egyesületi titkárnál, a ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

„Pápai kerékpáros-egyesület” czim alatt egy új veloczipéd egylet alakult f. hó 8-án. Az alakuló gyűlésen oly számosan jelentek meg, hogy az egylet jövője biztosítottnak tekintendő. A titkár a következőleg alakult meg: Elnök: Piatsek Gyula, alelnök: Hanauer Zoltán, titkár: Süttő Kálmán, pénztárnok: Reguly Dezső, háznagy: Grófcsik Vilmos, kirándulásoknál csapatvezetők: Hanauer Zoltán és Skóff Primus. Az alapszabály elkészítésére egy bizottság kéretett fel. Évi tagsági díjat 3 frtban állapították meg. Uniformis sötét kék szövetségi, sapka fehér lesz kék szegélyvel.

A győri ifjúsági kerületi tornaversenyre a Dunántulnak tizenhárom intézete 452 tanulót jelentett be. A győriekkel együtt mintegy 1200—1300 tanuló vesz részt. A vidéki tanulók ingyen szállást, sőt valószínű, hogy valamennyien ingyen étellemezést is kapnak. Még Trecsénből és Kaposvárról is lesznek tanulók. Ismerjük Győrvárosnak a sportügyek iránt lelkesedő és áldozni tudó közönségét és reméljük, hogy a vidéki tanulók kedves vendég-látásban részesülnek.

Válasz Dobóczy Lajos gymn. r. tornatanár úrnak Privigyén. Mellőzve minden a tornatanár foglalkozására vonatkozó kitérést, mint a mely a szóban forgó kérdéshez egyáltalán nem tartozik, felvilágosításul a következőket írhatom: Értekezésembe korántsem állítottam azt, hogy a felmentés mindenütt nem indokolt, de igen is hangsúlyoztam azt, hogy a jelzés hiányos. T. collega úr úgy a felmentést mint a jelzést csak látszólagosnak mondja. A II. oszt. tanulót mint magántanulót úgy sem vettem fel a rendes létszámba, de mint III-ad osztályú rendes tanulót csak fel kellett vennem, mert számokban dolgozván, nem lehettem tekintettel a tanuló nevére is. Csak nem kívánhatja, hogy tornázásnál még azokra is ügyeljek, a kik osztályt „ugrottak.” Kétszer tehát úgy sem szerepelt. De saját állítása szerint sánta s így nem hogy „nem osztályoztatott” de ezen alapos oknál fogva fel kellett menteni, ép úgy mint azt a ki lábát törte. A látszat tehát saiat beismerése folytán *ténnyé* lett s így csakugyan 5 felmentett tanulója lévén = 7%, a mi megeshetik másutt is nemcsak — Privigyén.

Medreczky István.

Tanulói kirándulás. A keszthelyi főgymnasium felsőbb osztályainak tanulói, a tanárok vezetése alatt f. hó 9-én, a Kisfaludy Sándor jeles költőnk által megénekelt Rezi várhoz rándultak ki, hol kellemes órákat töltöttek.

Székely István a pápai földmives iskola igazgatója, ki nem is olyan régen a M. Atletikai Clubnak legerősebb sulyemelője és ökölvívója volt, tanítványai számára az iskola mellett szép labdázó helyet rendezett be, hol már javában folyik a játék.

A debreczeni torna-egylet a millenium esztendejében önálló tornacsarnokot épít a várostól kapott ingyen telken, a város pénz- és téglá segélye mellett. Az építés felszerelés nélkül 22,000 frtba kerül.

A triesti általános biztosító-társaság (Assicurazioni Generali) f. é. május hó 11-én tartott 63-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1894. évi mérlegek.

A zárszámadási jelentésből látjuk, hogy a társaság **életbiztosítási díjtartaléka** 1894. évi december hó 31-én 43.200.401 frt 59 kr-ra emelkedett, míg kár- és nyeresémény részesülési tartalékok czimén 1.083.976 frt 46 kr. vezetett új számlára elő. 1894. december 31-én az érvényben volt életbiztosítási tőke összegek 169.929.025 frt 03 kr-ra emelkedtek; az életbiztosítási ágban az év folyamán bevett díjak 7.074.156 frt 18 krt tettek.

A tűz- és szállítvány-biztosítási ágakban a díj illeték bevétele 9.819.270 frt 01 kr. volt, miből 2.778.821 frt 46 kr. mint díjtartalék és 602.905 frt 69 kr. mint tartalék lett minden tehertől menten a jövő évre átvitelezve. Az 1894. december hó 31-én érvényben volt biztosításokért a jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 30.541.700 frt 64 kr-ra emelkedett.

Károkkért az 1894-ik évben 9.737.614 frt 48 krt fizetett ki. Ehhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárfizetéseket, a társaság alapítása óta károk fejében 272.139.320 frt 99 krnyi igen tekintélyes összeget fizetett ki, Ebből a kártérítési összegből **házákra 51.009.119 frt 80 kr. esik**, melyet a társaság **158.254 káresetben** fizetett.

Az értékpapírok árfolyam ingadozása fedezetére alakított tartalék 1.190.544 frt 33 krról 1.091.467 frt 11 krral gyarapított, úgy, hogy az 1894. december 31-én 2.282.011 frt 44 krt tett ki dacára annak, hogy a kisorsolás alá eső és a névértékükön bevaltható értékpapírok csakis névértékükön vétettek fel a mérlegbe, míg a nyereség tartalék alapszabályszerű mérvében, a résztőke fele összegében, vagyis 2.625.000 frtban, a kétes követelések tartaléka 80.000 frttal változatlanul fentartott.

A társaság biztosíték alapjai az idej átutalások folytán 54.990.003 frt 34 krról 58.071.673 frt 84 kr-ra emelkedtek és következőképen vannak elhelyezve.

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	7,886,069	frt 48 kr.
2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök ..	4,388,122	„ 25 „
3. Letéteményezett állampapírokra adott kölcsönök	52,314	„ 51 „
4. Értékpapírok	39,020,240	„ 59 „
5. Tárca váltók	284,735	„ 02 „
6. Folyó-számlák (Adósok a hitelezők követeléseinek levonásával)	1,244,297	„ 40 „
7. Készpénz az intézet pénztáraiban és bankoknál	1,520,894	„ 59 „
8. A részvényesek biztosított adóslevelei	3,675,000	„ — „
O. é 58,071,673 frt 48 kr.		

Ezekből több mint **15 millió magyar értékre esik**.

Az elért 818.536 frt 92 kr. tiszta nyereséményből a társaság osztalékul részvényenkint 120 frtot aranyban vagyis 300 frankot fizet.

A közgyűlés az eszközölt új választásoknál az igazgató-tanács magyar tagjait **Hegedűs Sándor** és dr. **Jókai Mórt** egyhangulag ismét megválasztotta.

A „Fonciére” pesti biztosító intézet ma tartotta évi közgyűlését báró Kochmeister Frigyes elnökle alatt. Az igazgatóság jelentése szerint az intézet működése az elmúlt évben is fokozatos kedvező fejlődést eredményezett s az általa művelt biztosítási ágazatok megfelelő nyereséget mutatnak föl. Az évi mérleg 185.393 frt 5 kr. tiszta nyereséget tüntet föl, melyből levonva az előző évi 2216 frt 22 krnyi nyereség-áthozatot, 183.176 frt 83 kr áll a közgyűlés rendelkezésére. A különféle levonások után részvényenként 49 frtjával 140.000 frtot fizetnek osztalékul s fennmarad 2346 forint 7 krajczárt új számlára, viszik át. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette a felmentést megadta, és jegyzőkönyvileg sajnálatát fejezte ki a fölött, hogy az igazgatóság több tagja, köztük az elnöklő báró Kochmeister Frigyes sem vállalt mandátumot s működésükért köszönetet mondott. Végül a választásokat ejtették meg. Beválasztottak az igazgatóságba: Radó Kálmán v. b. t. t., báró Vay Dénes, Kilenyi Hugó min. tanácsos Berczy Mór, Eengel Miksa, Földiák Gyula, Gutentag Gusztáv, Haas Jakab, Hoffmann Sámuel és Schön Vilmos. A felügyelő bizottságba: Docktor Gyula, dr. Mandelló Károly, Poppér Károly, gróf Ráday Gedeon, Reich Lajos Auer Róbert. A közgyűlés után az igazgatóság megalakulván, elnökké: Radó Kálmán velóságos belső titkos tanácsos és főrendiházi tag választott meg. Öröndetes, hogy e hazai intézet élére oly kiváló férfi került, a mi bizonyára csak hasznára válik az egyre nagyobb tért foglaló biztosító társaságnak.

Szerkesztői üzenetek.

D. S. Miskolcz. Becses levelére dr. Ottó József, a játéktan-folyam vezetője lesz szíves válaszolni, azt hiszem kedvezőleg. **M. I. Ungvár.** Örömmel várjuk sorait. Nagyon lekötelezne, ha a kerületi versenyről tudósítaná lapunkat. Köszönjük eddigi fáradozását. **L. Gyula. Kassa.** Köszönjük a megtiszteltetést. Kérjük, szíveskedjenek az egyleti életéről értesíteni. Lapunk rendelkezésükre áll.

A „Styria“ kerékpárok

mint számtalan esetben elért eredmények igazolják, kitűnően beváltak turoknál és versenyeknél.

A Bécsben 1894-ben megtartott nemzetközi versenykiállításon és az antwerpeni kiállításon 1894-ben a

„Styria“-kerékpárok

a diszoklevéllel és az arany éremmel, tehát a legnagyobb kitüntetésekkel díjazták. Budapesten három első, két harmadik, Lübeckben és Stettinben hat első és egy második díjat nyertek el az idei versenyeken a „Styria-kerékpárokkal“.

Raktár: Puch János és társa
Budapest, VII., Erzsébet-körút 48. 1—2

Nagy fedett iskola-pálya úgy hölgyek mint urak részére.
Javítási műhely. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Hip! Hip! Hurrah!

Uj, képes, athleta-, torna-, regatta- és bicycle **sportöltözék** árjegyzékem megjelent. Kapható ingyen. **Fraenkel Henrik**, Budapest, Kálvintér 5.

Kerékpár ujdonságok!

A legnagyobb kerékpár gyári raktárban.

Budapest, Károly-körút 3. szám

Eredeti **Torilhon** és **Dunlop** kerékpárok, pneumatikus abroncsal. — Ezen ujdonságok megtekintése végett van szerencsém a n. é. kerékpár kedvelő közönséget tisztelettel meghívni.

HERBSTER KÁROLY, műgépész

Nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

Präciziós olaj kerékpár-kenésre.

Szakkérfiak és veloczipéd-clubok kitűnőnek ismerték el.

1 üveg ára 25 kr.

Főraktár Magyarország részére.

Neruda Nándor

Budapest, Kossuth Lajos-utca 7.

Ismételárusítók kerestetnek.

Stamm József

műgépész

BUDAPEST,

VIII. ker.

József-körút 40. sz

Ajánl kitűnő

KERÉKPÁRT

csak 130 ft. Bicycle permatik, lámpával és csengővel együtt. 1—10

Javításokat olcsón elfogad. — Pontos kiszolgálás.

Eisenschiml és Wachtl

BUDAPEST,

IV. ker.

Váci-utca 12.

Gyár és raktár:
BÉCS,
Kaiserstrasse 62.
Mindenféle fényképezési gépek és készületek.

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Pártoljuk a honi ipart!! Adria kerékpárok

az angol gyártmányokkal teljesen egyenrangú de sokkal olcsóbbak kaphatók

Deményi és Angyal

kerékpárok gyári raktárában

Budapesten, Andrassy-út 50. szám.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

Mindenki nyerhet a

tőzsdén, mert cégem csekély fedezettel vállal el megbízásokat az általam ajánlott értékpapírok vásárlására. Pénzt váltókra hitelképes egyénekre közvetítetek 7 százalék mellett, úgyszintén katonatisztek részére, amortizációs kölcsönök az ingatlan legmagasabb értéke erejéig 5 és fél százalékra, második és harmadik helyre. Építkezési hitelt és konvertálásokat lebonyolítok. Gabonavételre és eladásra megbízásokat kis jutalék mellett vállalom el.

SCHWARCZGYULA

tőzsde-, termény- és kereskedelmi bizományi üzlete

Budapest, VII. ker., Klauzál-utca 8. sz.